

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

ХАЛҚАРО СЕРТИФИКАТЛАР ТОПШИРИЛДИ

14 январда Ўзбекистон Бухгалтерлар ва аудиторлар миллий уошмаси (ЎзБАМУ) «Ўзбекистон» меҳмонхонасининг мажлислар залида халқаро малакали бухгалтерлар дастурлари бўйича таълим олган, ушбу йилда дастлабки мутахассислар гурӯхига халқаро сертификатларни топширди.

73 киши «Сертификатланган амалиётчи бухгалтер – САР» ва 3 киши «Сертификатланган халқаро малакали бухгалтер – СИРА» сертификатларини олиб, халқаро даражадаги молиячилар, бухгалтерлар ва аудиторлар сафларини тўлдирди. Бугунги кунда Ўзбекистонда 1 785 мутахассис таълим олиб, халқаро имтиҳонларни муввафқият билан топширди, САР/СИРА сертификатларини олди, уларнинг 1 193 нафари ЎзБАМУнинг ҳақиқий ва 32 нафари фахрий аъзоларири.

бўлганида ҳақиқийдир. Батафсил маълумот www.eccaa.org сайтида» деган кўшимча ёзувлайдо бўлди. Жорий йилнинг нояброда ЎзБАМУ САР/СИРА сертификатлари соҳиблари малака оширишлари устидан ўтказилган мониторинг якунларини чиқарди, улар билан ЎзБАМУ ва СБАЕК сайтларида танишиш мумкин бўлади.

Ўша куни «Сифат назоратчisi» сертификатлари Т. Анисимова, О. Жўраев, Ш. Исмоилова, В. Локтюшина, Л. Погорянц, Б. Тожибоев ва Е. Шеферга топширилди.

Ушбу хужжат ЎзБАМУнинг корпоратив (уюшган) аъзолари – аудиторлик ташкилотларида сифатни ташки назорат қилиш ҳуқуқини беради. 5-сон МАС «Аудитор ишининг сифатини назорат қилиш»да* сифатни ички назорат қилиш тизимини барпо этиш талаби қайд этилган. Аудиторлик ташкилотларининг ташки назоратдан ўтиш тўғрисида, Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика Кенгашини тасдиқлайдиган жадвал бўйича амалга ошириладиган текширувлардан ташқари, мамлакатимизнинг амалдаги меъёрий ҳужжатлашида қайд этилмаган. Бирок, Бухгалтерлар халқаро федерацияси (БХФ – IFAC – International Federation of Accountants)нинг талабларига кўра, профессионал ташкилотлар уч йилда бир марта ўз корпоратив аъзолари – аудиторлик ташкилотлари фаолиятини сифатини ташки назоратдан ўтказишлари шарт. ЎзБАМУ унинг аъзоси эканлиги сабабли, бу талаблар фоятда долзарб.

Бундан ташқари, сифатнинг ташки назоратидан ўтиш аудиторлик ташкилотлари фаолиятининг рейтингини белгилашда ҳисобга олинадиган кўрсаткичлардан бири ҳисобланади.

Маросим иштирокчилари «Norma» ахборот-хукукий тизими дикслари тақдим этилгани учун миннатдор бўлдилар, зеро бухгалтер ва аудиторлар фаолиятининг сифати кўп жиҳатдан меъёрий-хукукий ҳужжатлар билан ўз вақтида таъминланишга боғлиқлариди.

Ўз ахборотимиз.

Маросимда таъкидланишича, сертификатланган бухгалтерлар ўзлари ишлайдиган барча соҳаларда юқори малакаларини намоён этилар, БХМСга мувофиқ бухгалтерия ҳисобини юритишдан ташқари, молия ҳисоботини МХХСга ўтказиш кўнинмаларига эгалар, аудитни миллий ва халқаро стандартлар талабларини ҳисобга олган ҳолда ўтказишлари, мамлакатимиз корхоналари ва ташкилотлари фаолиятида молиявий менежмент дастакларини кўллашлари мумкин.

Халқаро САР/СИРА сертификатларининг амал қилиш муддати чекланмаган, бироқ ҳар йили камидаги 40 соат ёки уч йил мобайнида 120 соат малака ошириш талаби мажбурийдир. Бунда иккى йил мобайнида камидаги 20 соат ва охирги учинчи йилда қолган 80 соат малака ошириш курсидаги (МОК) таҳсил олишга йўл қўйилади.

МОК бўйича талабларни Сертификатланган бухгалтерлар ва аудиторларнинг Евросиё кенгаси (СБАЕК) 2007 йил нояброда тасдиқланган ва САР/СИРА сертификатларидаги «Малака оширилганлиги тўғрисида гувоҳнома

* 5-сон Ўзбекистон Республикасининг Миллий аудит стандарти (МАС) «Аудитор ишининг сифатини назорат қилиш» МВ томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 1999 йил 3 сентябрда 811-сон билан рўйхатдан ўтказилган.

СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ ХУКУК

«СБХ» газетаси билан биргаликда тарқатилади.

Конунчилукдаги янгиликлар

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

ҲУЖЖАТЛАР МУВОФИКЛАШТИРИЛДИ

Президентнинг 2010 йил 4 январдаги ПФ-4164-сон Фармони ва 2010 йил 4 январдаги ПК-1254-сон қарори билан Президентнинг бъази қарорларига киритилган ўзгариши ва кўшимчалар билан Вазирлар Маҳкамасининг ахборот-таҳлил департаментларининг номлари, вазифалари, функциялари ва ваколатлари Президентнинг 2009 йил 13 ноябрдаги «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ижро этувчи тузилмасини кисман ўзгариши тўғрисида» ПК-1227-сон қарорига мувофиқлаштирилди. Президент бъази қарорларининг алоҳида бандлари, шунингдек иловалари ўз кучини йўқотган деб топилди.

***

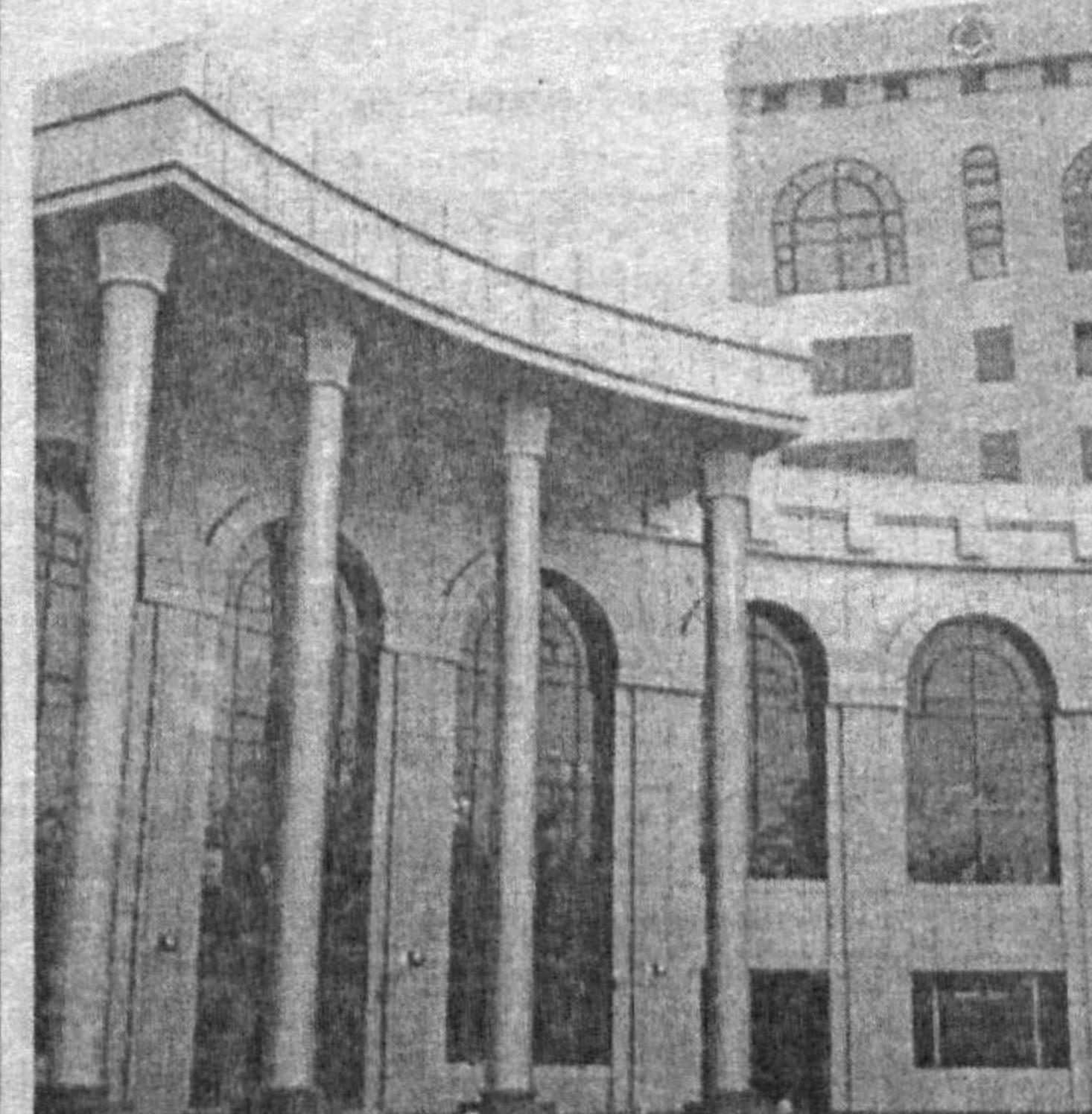
Президентнинг 2010 йил 11 январдаги ПК-1259-сон қарори билан Президентнинг бъази қарорларига уларда кўлланиладиган атамаларни «Кимматли қофозлар тўғрисида»ги Конун (2008 йил 22 июлдаги ЎРК-163-сон) билан бирхиллаштирувчи ўзгаришлар киритилди.

ИНВЕСТИЦИЯЛАР РАҒБАТДА

Президентнинг 2010 йил 7 январдаги ПК-1256-сон қарори билан Ўзбекистон Республикаси Хукумати билан Бахрайн Кироллиги Ҳукумати ўртасида инвестицияларни рағбатлантириш ва ўзаро ҳимоя қилиш тўғрисида 2009 йил 16 ноябрь куни Манама шаҳри (Бахрайн Кироллиги)да имзоланган битим тасдиқланди.

ДСҚ МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИНМОҚДА

Президентнинг 2010 йил 8 январдаги «Республика солиқ органлари тизимини янада модернизация қилиш чора-тадбирлари тўғрисида» ПК-1257-сон қарори («Норма маслаҳатчи»да чоп этилади) билан Давлат солиқ қўмитасининг асосий вазифалари ва функциялари белгиланди. Улар жумласига

давлат солиқ сиёсатини амалга ошириш ва давлат бюджетига тушумлар тушишини таъминлашдан ташқари пул маблағларининг ноқоний муомалада бўлиши манбаларини бартараф этиш; бозорлар ва савдо комплексларининг молия-хўжалик фаолиятини, улар томонидан солиқ конунчилигига риоя қилинишини каттиқ назорат қилиш ҳамда жиной ишларни ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига топширган ҳолда уларнинг ҳудудларида аниқланган ҳуқук бузилишлари бўйича суриштирувlar ўтказиш; солиқ хизмати органларини ҳалол, юқори малакали ходимлар билан таъминлаш, коррупция ва ишга

расмиятичиллик билан муносабатда бўлиш ҳолатларига қатъий равишда барҳам бериш бўйича тизимли иш олиб бориш ҳамда бошқа вазифалар ва функциялар киради.

ДСҚ марказий аппарати тузилмасида Бозорлар ва савдо комплекслари фаолиятини назорат қилиш бош бошқармаси ҳамда унга бўйсунувчи Коракалпогистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида ҳудудий бўйимлар ташкил этилди. Улар зиммасига бозорлар, савдо комплекслари, уларга тута автомобил тўхташ жойлари, шунингдек улар ҳудудида фаолият ўз ваколатлари доирасида назорат қилиш; молиявий-иктисодий ва солиқ соҳаларида ҳуқуқни бузиш содир этилиши ҳолатлари бўйича терговдан олдинги текширишларни ташкил этиш ва олиб бориш, жиноят ишларини қўзғаш, улар бўйича суриштирув ишларини амалга ошириш, жиноят ишларини төрговга тегишилигига кўра ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига топшириш; бозорлар ва савдо комплекслари ҳудудида сифатсиз, қалбакилаштирилган (ясама) ёки контрабанда төврарини тайёрлаш ва сотишга карши курашиб ва бошқа функциялар юланган.

Белгиланишича, давлат солиқ хизмати органлари, кейинчалик Назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика Кенгашини ёки унинг ҳудудий комиссияларини ҳабардор қилган ҳолда, Бозорлар ва савдо комплекслари фаолиятини назорат қилиш бош бошқармаси бошлигининг бўйруклари асосида бозорлар, савдо комплекслари ва уларга тута автомобил тўхташ жойларида бир марта ийимлар топширилишини, ижара тўлови тушуми ва ҳисоби тўлиқ юритилишини, назорат-касса машиналаридан, ҳисоб-китоб терминалларидан фойдаланилишини, шунингдек савдо ва хизматлар кўрсатиш қoidalariга риоя қилинишини ҳар куни текшириш ҳуқуқига эга.

Қарор билан шунингдек 2010 йил 1 июлдан бошлаб ходимларнинг янги формаси жорий этилиши назарда туттилган, солиқ органлари тизимини модернизация қилишга доир бошқа чора-тадбирлар белгилаб олинган.

ПОЧТА ЖҮНАТИШДАГИ АФЗАЛЛИКЛАР

Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 5 январдаги 1-сон қарори билан Почта алоқаси хизматларидан фойдаланишда афзалликлар бериладиган фойдаланувчиларнинг айрим тоифалари рўйхати ҳамда Почта алоқаси хизматларидан фойдаланишда афзалликлар бериладиган фойдаланувчиларнинг айрим тоифаларига почта алоқаси хизматлари кўрсатиш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди. Низомга мувофиқ, фойдаланувчиларнинг айрим тоифалари томонидан жўнатмаладиган почта жўнатмаларига жўнатувчидан адресатга бўлган бутун ўтиш Йўли давомида «NUKUMATGA OID» белгиси билан бошқа хат-хабарлардан алоҳида ишлов берилиб, улар барча мумкин бўлган усуллар ва воситалар билан ўтишга ишга

КУТҚАРУВЧИННИ ЧАҚИРИШ УЧУН...

Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 5 январдаги 2-сон қарори билан Кутқарув хизматларни ва кутқарув тузилмаларини фавқулодда вазиятларни бартараф этишига жалб килиш тартиби тўғрисидаги

2-бетда

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

1-бетда низом тасдиқланди. Низом билан күтқарув хизматларини жалб қилиш тартиби, фавқулодда вазиятларни бартараф этиш ишларига раҳбарлик қилиш, фавқулодда вазиятни бартараф этиш тезкор штабининг функциялари, күтқарув хизматларининг ўзаро ҳамкорлигини мувофиқлашириш, жалб қилинган куч ва воситаларни моддий ва молиявий таъминлаш масалалари ва бошқалар тартиби солинган.

ХОДИМЛАР МЕҲНАТИ МУХОФАЗАСИ

Меҳнат ва ахолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг бўйруклари билан кўидаги ҳужжатлар тасдиқланди:

- Клиник диагностика лабораторияларида ишлашда меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари (бўйрук АВ томонидан 2010 йил 7 январда 2059-сон билан рўйхатдан ўтказилган).

2010 йил 17 январдан кучга кирди.

- Китоб савдоси ташкилотлари ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари (бўйрук АВ томонидан 2010 йил 11 январда 2061-сон билан рўйхатдан ўтказилган).

2010 йил 21 январдан кучга кирди.

- Дарё транспорти ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари (бўйрук АВ томонидан 2010 йил 14 январда 2067-сон билан рўйхатдан ўтказилган).

2010 йил 24 январдан кучга кирди.

- Темир йўл транспорти таъмириш корхоналари ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари (бўйрук 2010 йил 15 январда 2068-сон билан рўйхатдан ўтказилган).

2010 йил 25 январдан кучга кирди.

РЕЦЕПТСИЗ СОТИЛАДИ

Соғлиқни саклаш вазирининг бўйруғи билан Шифокор рецептисиз сотиладиган дори

воситаларининг рўйхати тасдиқланди (АВ томонидан 2010 йил 13 январда 2062-сон билан рўйхатдан ўтказилган). Мазкур рўйхатга 1230 номланишдаги дори воситалари киритилган.

2010 йил 23 январдан кучга кирди.

ТЕХНИК ЖИҲАТДАН ТАРТИБГА СОЛИШ УЧУН

Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги бош

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СҮМГА НИСБАТАН ҚИЙМАТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2010 йил 19 январдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия хисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қийматини белгилади:^{*)}

1 Австралия доллари	1400,92	1 Малайзия ринггити	455,18
1 Англия фунт стерлинги	2480,06	1 Польша злотийси	539,89
1 Дания кронаси	293,78	1 СДР	2389,54
1 БАА дирҳами	414,05	1 Туркия лираси	1047,36
1 АҚШ доллари	1520,76	1 Швейцария франки	1479,91
1 Миср фунти	280,69	1 ЕВРО	2203,12
1 Исландия кронаси	12,21	10 Жанубий Корея вони	13,50
1 Канада доллари	1478,76	10 Япония иенаси	167,39
1 Хитой юани	222,80	1 Россия рубли	51,45
		1 Украина гривнаси	190,04

^{*)} Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

- Конунчиликдаги янгиликлар
- Халқаро сертификатлар топшириди
- Янги ҳужжатларни тақдим этамиз
- Валюталар курси **1-2-бетлар**

• ДОЛЗАРБ МАВЗУ

- Алкоголли ичимликларга энг кам нарх белгиланди
- Электррон тўловлар кенг кўлам касб этишига нималар халақит бермоқда?
- Ўзингга эҳтимолёт бўй... **3-5-бетлар**

• ЮРИДИК МАСЛАХАТЛАР

- Ёш оиласга имтиёз
- Ваколатхона ва суурита мукофоти
- Мухри қандай қилиб тиклаш мумкин

6, 13-бетлар

ЎЗБЕКИСТОН КОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони
  - «Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим фармонларига ўзгаришилар киритиш тўғрисида».

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг қарорлари:

- «Об установлении ставки налога с физических лиц на потребление бензина, дизельного топлива и газа для транспортных средств»;
- «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасидан кенгойдаланишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»;
- «Бюджет ташкилотлари ва давлат университар корхоналарининг асосий воситаларини

лари ва ломбардлар учун ҳам худди шундай чоралар назарда тутилган.

2010 йил 23 январдан кучга кирди.

ДАРСЛИКЛАР ҚАЕРДА БОР?

Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги хамда Ўзбекистон матбуот ва аҳборот агентлигининг қарори (АВ томонидан 2010 йил 14 январда 2064-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Умумтаълим мактабларини дарслеклар ва ўкув-методик қўлланмалар

ризация жараёнда аниқланган мол-мулк камомади ва ортиқасининг бухгалтерия хисоби ва солиқ тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга (рўйхат рақами 1334-сон, 2004 йил 6 апрель) ўзгариши вўйишмичалар киритилди («Норма маслаҳатчи»да чоп этилади).

Улрага мувофиқ инвентаризация жараёнда аниқланган мол-мулк камомади ва ортиқасини солиқ тартиби Солиқ кодексига асосан амалга оширилади. Бюджет ташкилотлари инвентаризация жараёнда аниқланган мол-мулк камомади ва ортиқасини бухгалтерияда хисобга олиш тартиби қайта кўриб чиқилди.

2010 йил 24 январдан кучга кирди.

УЛГУРЖИ КОРХОНАЛАР БҮНАК ТУЛОВЛАРИ

Молия вазирлиги, Давлат солик қўмитаси, Марказий банк бошқарувининг қарори (АВ томонидан 2010 йил 14 январда 2065-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Улгуржи савдо корхоналарни томонидан ягона солик тўловини бўнак тўловларини хисобга олган ҳолда тўлаш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди («СБХ»нинг 2010 йил 18 январдаги 3 (807)-сонида чоп этиланган). Низом билан улгуржи савдо корхоналари – ягона солик тўлови тўловчиларини хисобга олиш тартиби, ягона солик тўлови бўйича бўнак тўловларини ўтказиш тартиби, уларни бухгалтерия хисобида акс этириш тартиби ва бошқа масалалар низомни тасдиқланган таъминлаш меборлаган ҳолда ташкиларни ижара бериш; умумтаълим мактабларни кутубхоначиларининг иш натижаларини баҳолаш мезонлари ва бошқа масалалар тартиби солинган.

Чунончи, дарслеклар ва кўлланмаларни харид қилиш ва ётказиб бериш харажатларини қоплаш учун давлат бюджетининг маблағлари куйидаги йўналишлар бўйича ажратилади: давлат ва нодавлат умумтаълим мактабларининг биринчи синф ўкувчилари учун: «Мехрибонлик» уйлари, ихтисослаштирилган мактаблар ва мактаб-интернатларининг тарбияланувчилари бўлган ўкувчилар учун; ижтимоий ёрдамга муҳтоҷ бўлган оиласалардаги умумтаълим мактаблари ўкувчилари учун; ижара тизимини дарслеклар билан бирламчи таъминлаш учун.

2010 йил 24 январдан кучга кирди.

СОЛИҚ КОДЕКСИГА МУВОФИК

Молия вазирлиги, Давлат солик қўмитаси, Меҳнат ва ахолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг қарори (АВ томонидан 2010 йил 14 январда 2066-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Вазирлар Махкамасининг 1994 йил 12 майдаги 250-сон қарори билан тасдиқланган Умумий белгиланган ёшдан 10 йил олдин пенсияга чиқиш хукуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, мусассалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткиларининг 2-рўйхатига кўшичма киритилди. Энди унга куткарув хизматлари, профессионал куткарув тузилмаларининг меҳнат шартномаси (контракти) бўйича ишловчи, муйян дастур бўйича куткарув ишларига тайёрланган ва белгиланган тартиби аттестациядан ўтган куткарувчилари киритилган.

2010 йил 24 январдан кучга кирди.

КУТКАРУВЧИЛАР 2-РЎЙХАТГА КИРИТИЛДИ

Меҳнат ва ахолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг қарори (АВ томонидан 2010 йил 14 январда 2066-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Вазирлар Махкамасининг 1994 йил 12 майдаги 250-сон қарори билан тасдиқланган Умумий белгиланган ёшдан 10 йил олдин пенсияга чиқиш хукуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, мусассалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткиларининг 2-рўйхатига кўшичма киритилди. Энди унга куткарув хизматлари, профессионал куткарув тузилмаларининг меҳнат шартномаси (контракти) бўйича ишловчи, муйян дастур бўйича куткарув ишларига тайёрланган ва белгиланган тартиби аттестациядан ўтган куткарувчилари киритилган.

2010 йил 24 январдан кучга кирди.

МДХ ВА БОЛТИҚБҮЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРИННИГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курси	бирлиги	курси	бирлиги	курси
Озарбайжон	21.01.2010	1	0,8033	1	1,1324	1	0,027
Арманистан	21.01.2010	1	377,48	1	530,51	1	12,66
Беларусь	22.01.2010	1	2864	1	4035,09	1	96,27
Грузия	21.01.2010	1	1,7081	1	2,4229	1	5,7523
Қозогистон	22.01.2010	1	147,91	1	208,23	1	4,97
Қирғизистон	22.01.2010	1	44,2256	1	63,7316	1	1,4964
Латвия	22.01.2010	1	0,499	1	0,702804	1	0,0167
Литва	22.01.2010	1	2,4506	1	3,4528	10	8,2339
Молдавия	21.01.201						

Долзарб мавзу

Вино-ароқ ичимликларини кўп миқдорда ичиш заарли эканлиги сир эмас, уларнинг қалбакисини ичиш эса бундан ҳам кўп зарар келтиради. Шишадаги ичимлик қалбаки ёки ҳақиқий эканлигини қандай қилиб билиш мумкин? Уни белгилайдиган аломатлардан бири унинг нархи деб ҳисоблайдилар. Ана шу забот талаб қилмайдиган машхур қоидага амал қилиб, аникроғи, алкоголли контрафакт ва кўлбола ароқ йўлига ғов кўйиш учун Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 23 декабрдаги 327-сон қарори¹ (бундан кейин – Қарор, «Норма маслаҳатчи»нинг 2010 йил 11 январдаги 1 (234)-сонида чоп этилган) билан 2010 йил 1 январидан бошлаб алкоголли маҳсулотларга (пиводан ташқари) энг кам улгуржи сотиш ва чакана нархлар жорий этилди, бундай маҳсулотлар энди улардан паст нархларда реализация қилиниши мумкин эмас.

Алкоголли маҳсулотларга энг кам нархларни жорий этиш амалиёти мамлакатимиздагина эмас, турли мамлакатларда ҳам кенг кўлланилади.

Янгиликларнинг мақсадли вазифаси, уларнинг хусусиятлари ва Қарор қоидаларини кўллаш ҳуқуқи тўғрисида мухбиришимизга Молия вазирлиги бошқармасининг бошлиғи Жорилла АБДУЛЛАЕВ ҳикоя қиласи.

– Жорилла Хайруллаевич, мамлакатимизда алкоголли маҳсулотларга энг кам улгуржи сотиш ва чакана нархларни жорий этишдан мақсад нима?

– Алкоголли ичимликларга (пиводан ташқари) энг кам улгуржи сотиш ва чакана нархлар айрим ишлаб чиқариш ва савдо корхоналари, шунингдек ноконуни алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқарувчilar ўз маҳсулотларига бозордаги нархлардан паст нарх кўйишларига йўл кўймаслик мақсадида белгиланди. Шубҳасиз, бу нархларни жорий этиш алкоголли маҳсулотларнинг легал бозоридан яширин цеҳларда ишлаб чиқарилган спиртли ичимликларни сиқиб чиқаришнинг таъсиричан дастагига айланиши керак.

Бундан ташқари, энг кам нархни жорий этиш, биринчидан, бозорни легалластириш ҳисобига давлат бюджетига тушумларни кўпайтириш имконини беради. Зеро файри-кунуни алкоголь ишлаб чиқарувчilar солик тўланган алкоголь билан хуфия ишлаб чиқарилган алкоголь ўртасида нархлардаги тағовут боис мўймадаромад ортирадилар. Бинобарин, ноконуни тайёрланган алкоголь албатта арzon бўлади, ушбу фарқ эса турли йўлларни кўллашга мажбур этади. Айни демпинг² нархлар хуфия бозорнинг юраги ҳисобланади. Бундай ҳолат мавжуд бўлмаса, ноконуни, бирок анча арzon маҳсулотга бўлган талаб пасаиди, демак олинадиган нафом камаяди. Шу сабабли спиртли ичимликлар ҳақиқий қийматидан паст бўлмаган даражада энг кам нархнинг жорий этилиши билан (барча ҳаражатлар, шу жумладан соликлар ҳамда зарурий фойдани ҳисобга олганда) ноконуни алкоголь ишлаб чиқариш иқтисодий жиҳатдан фойдасиз бўлиб қолади.

Иккинчидан, жорий этилган энг кам нархлар алкоголь ишлаб чиқарувчiga бизнес юритиш учун тенг шарт-шаротларни таъминлаш имконини беради. Бу масала эса foятда долзарб. Айрим тадбиркорлар зарур таркибий қисмларнинг ҳажмини камайтириш (уларнинг бирини олиб ташлаш ёки сифатсиз хом ашё билан алмайтириш) ҳисобига вино-ароқ ишлаб чиқариш технологиясини бузадиган, ўз ҳаражатларини камайтириш бўйича бошқа қизмаларни кўлмайдиган ноҳалол рабқобатнинг кескинлашиши боис қонунга итоат қилувчи виждонли тадбиркорларга қараганда афзаликларга эга бўлиб, ҳаридорга нархи пасайтирилганлиги туфайли ҳамёнбоп бўлган нархни таклиф қиласидilar.

Жорий этилган нарх тизими туфайли рентабеллик ошади ва, тегишинча, корхонада ривожлантириш учун қоладиган маблағлар кўпайди, бундан ташқари савдо устамасини камайтириш имконияти пайдо бўлади.

Уинчидан, алкоголли маҳсулотларга нархнинг кўйи планкаси жорий этилиши сифатсиз алкоголь истеъмолини камайтириш имконини беради.

– Демак, бугунги кунда барча ихтисослаштирилган дўконларда алкоголли маҳсулот Қарор билан белгиландиган нархлардан кам бўлмаган нархларда реализация қилинганими?

– Реализация қилиниши керак, чунки маҳсулотни Қарор йил бошидан амал қилияти.

Улардан кам нархда реализация қилиниши мумкин бўлмаган алкоголли маҳсулотга энг кам улгуржи сотиш ва чакана нархларнинг

амалдаги ставкалари, шунингдек улгуржи ва чакана савдо устамаларидан келиб чиқилди.

Шу сабабли ҳаридор шуни аниқ ўзлашибириб олиши керак: алкоголь белгилангандан паст нархда бўлса, контрафакт ёки нолегал ишлаб чиқарилган маҳсулот эканлигини билдиради. Шу тариқа, энг кам нарх биринчи навбатда шишадаги ичимликларнинг истеъмолчи учун хавфисизлиги тасдиқлайдиган индикатор ҳисобланади, чунки маҳсулот давлат сифат стандартларига мувофиқлиги текширувидан ўтганиги хусусида гувохлик беради. Назорат қилувчи органлар учун эса бу истеъмолчи барча талаб қилинадиган соликларни давлат бюджетига тўланганини, демак, ўз маҳсулотини легал равишда ишлаб чиқарганлигининг яна бир

қийматининг 20 фоизи миқдорида, лекин энг кам ойлик иш ҳақининг 200 бараваридан кам бўлмаган миқдорда жарима солиш билан жазолади.

Айни шу ҳукуқбузарлик жарима кўлланилганидан кейин бир йил мобайнида тақроған аниқланган тақдирда – қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам улгуржи сотиш нархидан паст нархларда реализация қилинган алкоголли маҳсулот қиймати 50 фоизи миқдорида, лекин ЭКИХнинг 300 бараваридан кам бўлмаган миқдорда жарима солиш билан жазолади. Ушбу жарималар суммасини аниқлашда реализация қилинган алкоголли маҳсулотнинг қиймати қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам улгуржи сотиш нархи бўйича ҳисоблаб чиқарилади.

Шунингдек Қарорга 2-илова билан Ўзбе-

АЛКОГОЛЛИ ИЧИМЛИКЛАРГА ЭНГ КАМ НАРХ БЕЛГИЛАНДИ

аниқ миқдорлари Қарорга 1-иловада белгиланди. Улар вино ва ликёр-ароқ маҳсулотларига алоҳида, шунингдек ишлаб чиқарувчи корхоналар ва савдо корхоналари учун алоҳида белгиланди. Чунончи, ҳар қандай тайёр вино ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг (маълумки, республикада спиртли виноларнинг 90%га яқини ишлаб чиқарилади, қолган қисмени натурал ва шампан винолари ташкил этади) энг кам улгуржи сотиш нархи бир литр учун 1 800 сўмдан, ликёр-ароқ маҳсулоти 3 800 сўмдан паст бўлмаслиги керак, энг паст чакана нарх тегишинча 2 400 ва 5 000 сўмни ташкил қиласи.

Агар алкоголли идишнинг ҳажми хилмакиллигини ҳисобга олсан, нархлар тартиби ҳам табакалаштирилган скаладан иборат бўлади. Юқорида тилга олинган нархлар уни ҳисоб-китоб қилиш учун база ҳисобланади. Мисол учун, сифими 0,25, 0,5 ва 0,7 л бўлган шишалардаги винони ишлаб чиқарувchilar тегишинча 450, 900 ва 1 260 сўмдан кам бўлмаган нархларда реализация қилишади, табакалаштириш ҳам шунга ўхшайди. Чунончи, ишлаб чиқарувчи корхоналар 0,25 литрли шишадаги ароқни 950 сўмдан, 0,5 литрли шишадагисини 1 900 сўмдан, 0,7 литрли шишадагисини эса 2 660 сўмдан кам бўлмаган нархда реализация қилишлари керак. Ушбу товарларнинг худди шундай ҳажмлардаги чакана савдосида нарх тартиби тегишинча 1 250, 2 500, 3 500 сўмни ташкил қиласи.

– Алкоголли маҳсулотга бошқариладиган энг кам нарх белгиланишининг ўзи нолегал алкоголь муаммосини ҳал қиласа керак?

– Ҳакиқатан ҳам, чора-тадбирлар мажмумигина мавжуд муаммони ҳал қилиши мумкин. Аввало, энг кам нарх қўлланиши устидан тегишили назорат таъминланиши лозим. Жамоат назорати унинг мухим таркибий қисмига айланиси керак. Мисол учун, маҳалла қўмиталари сингари жамоат институтининг аҳамияти жуда катта, уларнинг ахборот-түшунтириши иши аҳолига ижобий таъсири кўрсатади.

Қарорнинг 4-бандинда белгиланишича, Молия вазирлиги, ДСК, Монополияндай чиқарish, рақобат ва тадбиркорликни кўллаб-куватлаш давлат қўмитаси белгиландиган тартибда мониторинг ва текширишлар ўтишиносидаги алкоголли маҳсулотлар учун энг кам нархларда реализация қилиш ҳолатлари аниқланган тақдирда ишлаб чиқарувchi корхоналарни нисбатан жарима санкциялари кўлланади. Уларнинг миқдорлари Нархлар (тарифлар)ни шакллантириш ва уларнинг кўлланишини назорат қилиш тартибига (Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 31 марта даги 165-сон қарори³ билан тасдиқланган) Қарорнинг 2-иловасига биноан кирилган қўшимчалар билан белгиланди.

– Энг кам нархлар қандай мезонлар асосида ҳисоблаб чиқарилганлигини тушишнириб берсангиз.

– Энг кам улгуржи сотиш ва чакана нархларни белгилашда объектив равишда шаклланадиган ишлаб чиқарувchi ҳаражатлари, зарур рентабеллик дарахаси, маҳсулот бирлигига соликлар ва мажбурий тўловларнинг

кистон Республикасида чакана савдо қоидаларига (Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 13 февралдаги 75-сон қарорига 1-илова), Президентнинг 2009 йил 22 декабрдаги ПК-1245-сон қарорига 31-илова билан Алкоголли маҳсулотлар билан чакана савдо қилиш қоидаларига (Президентнинг 2007 йил 16 марта даги ПК-605-сон қарорига⁴ 1-илова) алкоголли маҳсулотларни қонун ҳужжатларида белгиландиган энг кам чакана нархдан паст нархлар бўйича реализация қилишни тақиқлайдиган қўшимчалар кирилди. Чунончи, ушбу қоидаларни бузгандик учун ЭКИХнинг 200 бараваридан 300 бараваригача миқдорда жарима солинади. Ҳукуқбузарлик ҳолатлари кўриб чиқарилади кейин энг охирги чора – алкоголли маҳсулотлар билан савдо қилиш ҳуқуқидан маҳрум қилиш чораси қўлланиши мумкин.

Айбор ходимлар амалдаги қонун ҳужжатларида назарда тутилган жавобарликка тортилишини қайд этиб ўтишимиз лозим. Ҳукуқбузарликка баҳо берилишига боғлиқ ҳолда улрага нисбатан маъмурӣ жазо чоралари қўлланиши ёки жиноят ишлари кўзғатилиши мумкин.

– Энг кам нархларнинг белгиланиши мамлакатимиздаги товар ишлаб чиқарувчи зарар тақдириган ҳолда импорт маҳсулот учун янада қулайроқ режим ўрнатилишига олиб келмайдими?

– Мутлақо. Савдода ҳозир энг кам нархлардан паст нархларда импорт алкоголли маҳсулотни топиб бўлмайди. Ана шу сабабли ҳам бу ҳол мамлакатимиздаги ишлаб чиқарувchilar учун ҳеч ҳам ҳавф солмайди.

– Жорилла Хайруллаевич, муфассал тушунтиришларнинг учун миннатдорчилик билдираман. Суҳбатимиз якунидан ишлаб чиқарувchi корхоналар ва чакана савдо корхоналари ўз вақтида хабардор бўлишлари учун қандай чора-тадбирлар кўрилганлигини билмоқчи эдим.

– Қарорнинг 3-бандинда «Ўзвиносанат-холдинг» холдинг компаниясига Қорақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шахри ҳокимликлари билан биргалиқда ишлаб чиқарувchi корхоналарга ва чакана савдо корхоналарига алкоголли маҳсулотлар учун энг кам нархлар жорий этилиши тўғрисида ўн кун ичидаги маълум қилиш топширилди. Улар шунингдек алкоголли маҳсулотлар учун энг кам нархлар қўлланиши тўғрисидаги қонунчиликка риоя этилишини таъминлаш бўйича комплекс чора-тадбирлар кўришлари ҳамда алкоголли маҳсулотлар учун энг кам нархлар жорий этилиши тўғрисида оммавий ахборот-воситалари орқали тушунтириш ишларини ўтилизишлари шарт. Ҳозирги вақтда барча манбаатдор вазирликлар ва идоралар томонидан аҳоли ўртасида шу иш олиб борилмоқда. Бунга бизнинг суҳбатимиз ҳам мисол бўла олади, ишонаманик, у яқин орада газетхонларнинг эътиборига етказилади.

– Шубҳасиз. Сиз берган тушунтиришлар эса, ўйлайманки, алкоголли маҳсулотларга энг кам нархларнинг жорий этилиши аввало бизнинг истеъмолчилик манбаатларимизни ҳимоя қилишга йўналтирилганлигини англаш имконини беради.

Муҳбиришимиз Гулнора АБДУНАЗАРОВА суҳбатлаши.

¹«Алкоголли маҳсулотлар учун энг кам улгуржи сотиш ва чакана нархларни жорий этиш тўғрисида».
²«Демпинг» (ингл. dumping, айнан – тушириш, dump – туширмоқ сўзидан) – товарларни тушириш нархларда, яни ишлаб чиқарувchi нархидан, баъзан эса тегишили товарларнинг таннахидан ҳам анчагина паст нархларда сотиш.

³«Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга ошириш чора-тадбирлari тўғрисида».

⁴«Алкоголли маҳсулотлар билан чакана савдо қилиши янада тартибга солиш чора-тадбирлari тўғрисида».

ЭЛЕКТРОН ТЎЛОВЛАР КЕНГ КЎЛАМ КАСБ

**МОНОПОЛИЯДАН ЧИҚАРИШ, РАҶОБАТ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ
БОРАСИДАГИ ХИЗМАТЛАР БОЗОРИНИ ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИ ВА ИСТЕМОЛЧИЛАРДА БУ СОҲАДА**

Банк пластик карточкалари ёрдамида хизмат кўрсашини 2009 йил 1 сентябрга бўлган ҳолатта кўра мамлакатимизда 20 та тижорат банки амалга оширган. Электрон ҳамён эгалари сони 3,7 млн дан ошган, шуларнинг 99% жисмоний шахслардир. Тўлов терминаллари сони эса 35 минг донадан ҳам ортиб кетган. Банк пластик карточкалари бўйича жами оборот 1,4 трлн сўмдан ортиқни ташкил этган*.

Монополиядан чиқариш қўмитаси 309 савдо нуқтаси ва хизматлар кўрсатиш шохобчалини уларда истемолчиларнинг ҳукукларига риоя этилиши нуқтаси назаридан ўрганиб чиқди, шунингдек 550 дан ортиқ тадбиркорлик субъектви вакиллари ўтасида сўров ўтказди. Натижалар шуни кўрсатдикни, Россияда, Хитой ва бошқа мамлакатларда ишлаб чиқарилаётган шундай ускуналар нархи Sercotec Select LLC етказиб берадиганига қараганда 2-5 баравар арzon.

Тижорат банклари пластик карточкаларнинг бирламчи эмиссиясини ва айрим молиявий муассасалар процеслингини ўтказиб келаётган Ягона умумреспублика процеслинг маркази (ЯУПМ) хизматлари учун катта сарф-харажат қўлмокда. Бу ҳол жисмоний шахслар учун пластик карточкаларни чиқаришини зарар келтирадиган соҳага айлантириб қўймоқда.

Бундан ташкири банкларро транзакцияларни амалга ошириша тенг бўлмаган шароитларни келтириб чиқармокда. Зотан бунда оборот суммасидан қатъи назар тўртта банкдан (ТИФ Миллий банки, Халқ банки, «Агробанк», «Асакабанк») 0,1%, бошқа банклардан эса 0,3%гача ундирилмокда.

Айрим тижорат банклари мижозларга пластик карточкалар ёрдамида хизмат кўрсатиш учун Марказий банк ҳамда «Uzcard» банклараро тўлов тизими тасдиқлаган тарифларнинг чега-расига риоя этмаяптилар. Жумладан, тарифга кўра пластик карточка хисобварагини пул ўтказиш йўли билан тўлдир-

ганлик учун олинидиган фоиз оборотнинг 1%идан ошмаслиги керак бўлгани ҳолда «Ипотекабанк» уни 2%дан 6%гача оширган. Корпоратив пластик карточкалар ҳисобварагини тўлдиргандик учун аслида ҳақ олинидиги керак, лекин мазкур банк бу борада 1%дан 6%гача тариф кўлламоқда.

Монополиядан чиқариш қўмитаси банклар терминалларни жарарага берганлик учун ундириётган ҳақ миқдори ҳам тасдиқланган тарифлардан анчагина юқори эканлигини аниқлади. Масалан, «Кредит-Стандарт» акциядорлик тижорат банкida бу миқдор Марказий банк курси бўйича 25 АҚШ доллари-ни ташкил этмоқда, ҳолбуки тариф бўйича 20 доллардан ошмаслиги керак. «Микрокредитбанк», «Қишлоқ қурилиш банк», «Ипотекабанк», Миллий банк ва бошқа банклар ҳам шудаги қоидабузарликларга йўл қўймоқдалар.

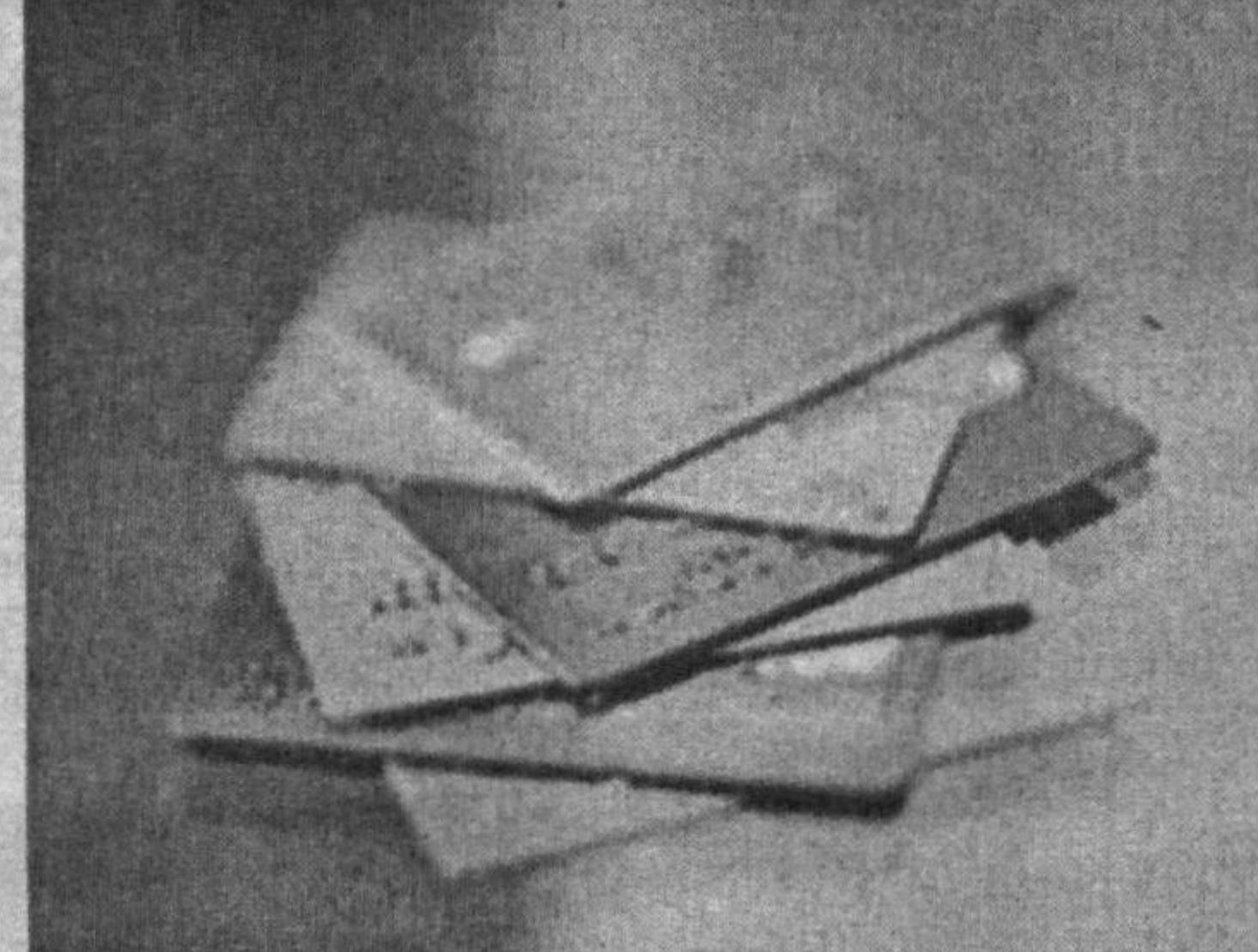
Банкоматлар ва терминалларни таъмирилаш ҳамда уларга хизмат кўрсатиш билан боғлиқ хизматлар бозорида рақобат ривожланмаган. Бу бозорда атига З та корхона «жавлон урмокда». Бунда хизматларнинг қарийб 80% «Osyo Sistemalari» МЧЖ томонидан кўрсатилмоқда, табиикни, мижозларга нарх ва шарт борасида ҳам у ўз сўзини ўтказиб қельмоқда. Мазкур корхона Тошкентда жойлашганлиги боис мемлакатимизнинг эгалари унинг хизматларидан фойдаланиши қийин.

Терминаллар олиш талаби билан қилинган мурожаатларни кўриб чиқиши айрим тижорат банклари ҳаддан ташкири чўзиб юбораётгандиги ҳам тадбиркорлик субъектлари дуч

*Таҳририятдан: Марказий банк ахборот хизматидан маълум килишларича, 2009 йилнинг 1 октябрига бўлган ҳолатта кўра Ўзбекистон тижорат банклари томонидан қарийб 5,5 млн дона пластик карточка муомалага чиқарилган, савдо ва хизмат кўрсатиш нуқталарида ўрнатилган терминалларнинг миқдори 42 мингтага етган («Банк ахборотномаси», 2009 йил 21 октябрь, 41 (700)-сон).

ЮРИДИК МАСЛАХАТЛАР

ПЛАСТИК КАРТОЧКА УЧУН ПАСПОРТ КЕРАКМИ?

Бугунги кунда мамлакатимизда пластик карточкалар воситасида товарлар ва хизматлар учун тўловларни қабул қилиш амалиёти жадаллик билан ривожланмоқда. Шу сабабли пластик карточкалардан фойдаланувчиларга уларни қўллаш амалиётига доир батафсил тушунтириш бериш жуда за-рур. Мени қизиқтираётган масалалар бўйича мутахассислардан зарур маслаҳатлар олиш умидида сизларга мурожаат қиляпман.

1. Ўз пластик карточкам ёрдамида банкларнинг омонат кассаларида терминаллар орқали бир неча шахс учун коммунал тўловларни, бир неча шахс учун мактаб ва болалар боғчаларига ота-она бадалларини, шунингдек бир неча талаба контрактлари суммасини тўлашим мумкинми? Бунда мен шахсни тасдиқлайдиган ҳужжатларни (паспорт, ҳарбий билет ва бошқа ҳужжатлар) тақдим этишини шартми?

2. Шахс менинг номимдан, пластик карточкага ишончномани расмийлаштирилсанда туриб банк кассаларида терминаллар орқали юқорида саналган тўловларни ашириши мумкинми? Бунда банкка бошқа шахс қандай ҳужжатларни тақдим этиши керак?

Й. Қодиров.

3. Таҳририят ходимлари ва эксперларига далилларга асосланган ҳамда тушунарли жавоблари учун миннатдорчилк билдираман ва қуйидаги вазияти таҳлил қилиб беришларини сўрайман.

Бизнинг дўконимизда пластик карточкалар бўйича товарлар учун ҳисоб-китоблар фақат унинг эгаси шахсни тасдиқлайдиган ҳужжат тақдим этилганидагина амалга оширилади деган эълон осиб кўйилди. Бироқ карточканинг эгаси ўзимманд, дўконга эса харид учун асосан аёлим қатнайди, чунки мен эрта тонгдан кечгача ишлайман. Мен ва аёлимдан ташкири карточканинг пин-кодини ҳеч ким билмайди. Наҳотки шунинг ўзи етарли бўлмаса? Бир дона булка сотиб олиш учун паспорт тақдим этилишини талаб қилиш қонунийми?

Р. Иброҳимов, газетхонингиз.

- 1. Ўзбекистон Республикасида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тўғрисидаги низомга (МБ бошқарувининг қарори билан тасдиқланган таҳрирда, АВ томонидан 2002 йил 15 апрелда 1122-сон билан рўйхатдан ўтказилган), Тижорат банклари томонидан банк карталарини чиқариш ва уларнинг Ўзбекистон Республикасида муомалада бўлиши тартиби тўғрисидаги низомга (МБ бошқарувининг қарори билан тасдиқланган, АВ томонидан 2004 йил 30 апрелда 1344-сон билан рўйхатдан ўтказилган, бундан кейин – 1344-сон Низом) мувофиқ, шахсий пластик карточка тутивчи эгасининг карта ҳисобракамида

ҳисобга олинидиган пул маблағларини тасарруф этишга ҳаклинидир. Шу тарика, сиз ўз пластик карточкангиз билан терминал орқали бир неча шахс учун коммунал тўловлар, мактаб ва болалар боғчаларига ота-она бадалларини, шунингдек бир неча талаба контрактлари суммасини тўлашга ҳаклисиз.

Бироқ бир неча талабанинг контрактни тўлаш ва ота-она бадалларини кирим қилиш учун ҳукукий асослар зарур. Талаба контрактни тўлаш учун олий ўкув юрти, сиз ва талаба ўтасида уч тарафлама шартнома тувилиши керак, унда тўлаш шартлари қайд этилди, хусусан, тўлов сизнинг пластик кар-

точкангиздан терминалдан фойдаланилган ҳолда нақд пулсиз ҳисоб-китоб билан амалга оширилиши таъкидланади.

Фуқаролик кодексининг 353-385, 732-742-моддадарига мувофиқ сиз билан талаба ўтасида қарз шартномаси тувилиши бошқа бир вариантидир. Фуқаролик кодексининг 241-моддасига асосан, шартномадан вужудга келган мажбуриятни (контрактни тўлаш бўйича) бажариш тўлиқ ҳажмда ёки қисман учини шахс, яъни сизнинг зимманизга юклиниши мумкин. Бироқ бу ҳолда талаба олий ўкув юртини контрактни тўлаш бўйича мажбуриятлар қарз шартномаси асосида сизга юланганлиги тўғрисида ҳужжат сифатида, зарурат бўлганда, ҳарбий билетни эмас, балки паспортни тақдим этишиниз керак.

2. Йўқ, амалга ошира олмайди. 1344-сон Низомнинг 7-бандига мувофиқ шахсий банк карталаридан бошқа шахслар (оила аъзолари, дўстлар ва бошқалар) фақат шахсий банк карточкаси эгасининг ишончномаси асосидагина фойдаланишлари мумкин. Шу сабабли ишончнома ва шахсни тасдиқлайдиган ҳужжат бўлгандагина пластик карточкани унда кўрсатилган шахслар ишлата оладилар.

3. Пластик карточкалардан фойдаланганди ҳолда майда битимларни имзолаш масаласини қонун ҳужжатлари худди йиритиб, битимлар билан бўладиган тарзда тартиботга солган. Бинобарин, агар аёлингиз сизнинг пластик карточкангиз ёрдамида 350 сўмга нон ёки 50 сўмга бир кути гугурт ҳарид қильмокчи бўлса, худди 1 000 000 сўмга юмшоқ мебель сотиб олаётганидек, у тутувчининг талабига кўра юқорида кўрсатилган ҳужжатларни (ишончнома ва паспорт) тақдим этиши керак бўлади. Буни юқорида кўрсатилган мөъёрий-ҳукукий ҳужжатлар талаб қиласди.

Бироқ амалиётда бу нарса пластик карточкалардан фойдаланиши анча мураккаблаштиради. Шу сабабли қонун ҳужжатлари ушбу масалани янада батафсил тартибга солиши мақсадга мувофиқдир. Чунончи, мөъёрий-ҳукукий ҳужжатга энг кам иш ҳақининг муайян микдоридан ошмайдиган ҳажмда ишончномасиз тўловни амалга оширишни тартибга соладиган мөъёрий киритилса, бу тез-тез дўконга борадиган ва озиқ-овқат маҳсулотлари, бошқа кундалик эҳтиёж товарларини харид қиласди оила аъзоларининг пластик карточкадан фойдаланишларини енгизлаштирган бўлар эди.

Елена Ермохина,
«Norma» МЧЖ эксперт-юристи.

ЭТИШИГА НИМАЛАР ХАЛАҚИТ БЕРМОҚДА?

СҮМ БИЛАН ИШЛОВЧИ ДЕБЕТ ПЛАСТИК КАРТОЧКАЛАР ЁРДАМИДА ЎЗАРО ҲИСОБ-КИТОБ ҚИЛИШ КИНДАЙ МУАММОЛАР МАВЖУДЛИГИНИ АНИҚЛАШ МАҚСАДИДА ТАХЛИЛ ЭТДИ.

келаётган муаммолар қаторида тилга олинди. Масалан, Тошкентдаги «Нурмарк» МЧЖ терминал үрнатишни сүраб ўтган йилнинг 5 октябрида ТИФ Миллий банкининг Тошкент шахридаги филиалига мурожаат қылган. Бирок ушбу ахборот сайгина жойлаширилган пайтда, яъни 2010 йил 6 январда ҳам бу масалас ҳал этилмаганди.

Бундан ташки, баъзи банклар айрим тадбиркорлик субъектлари ўз маблағларига харид қилиб олган терминаллар... ижараси учун ҳақ ундиришадар. Чунончи, Тошкент шахридаги «Чен-Чун» хусусий корхонаси 389 минг сүмга терминал сотиб олган эди, шундай бўлса-да «Агробанк» акциядорлик тижорат банкига ой сайнин 12 минг сўм ижара ҳақи тўлашга мажбур бўлмоқда.

Терминаллар орқали тушган пул маблағларини тадбиркорларнинг хисобваракларига ўтказиш муддати чўзилиб кетаётганини ҳам қийинчиликлар қаторига киради.

Банк пластик карточкалари бўйича хисоб-китобларни оширишда нақд пул берганлик учун айрим тижорат банклари 2-4 foiz воситачилик йигимлари ундиришадар. Бу эса чакана савдо фаолияти юритишига салбий таъсир этмоқда ва сотилаётган маҳсулот нархини ошириб юбормоқда.

Монополиядан чиқариш қўмитаси фаолиятни ўрганиш асосида савдо қоидаларини бузиш ҳамда истеъмолчиларнинг хукуқларига риоя этмаслик билан боғлиқ талайгина ҳолатларни аниқлади. Шулар орасида банк пластик карточкалари ёрдамида истеъмол товарларига ҳақ тўлаётгандага уларнинг қийматини ошириш ҳолатлари ҳам бор. Чунончи, Ан-

дикон вилоятидаги якка тартибдаги тадбиркор М.М. 5 кг ўсимлик ёғини белгилаб қўйилган нархидан 4 минг сўмга кимматга сотган. Ун, бошқа озиқ-овқат товарларини сотиша, шунингдек уали алоқа хизматларига ҳақ тўлашда ҳам шунга ўшаша ҳолатлар аниқланди. Банк пластик карточкалари билан ҳақ тўлашини рад этиш ҳолларига ҳам йўл қўйилмоқда. Масалан, Ҳалқ банкининг Самарқанд вилоят Ургут туманидаги филиали электр энергияси учун, «Ипотекабанк» ва «Микрокредитбанк»нинг Анжидон вилоятидаги филиаллари эса таълим учун ҳақни шу йўсинда (пластик карточка билан) қабул қилишмаган.

Ишлатилаётган ускуналарнинг имкониятлари техник жиҳатдан чекланганлиги ҳам электрон тўловларнинг ривожланиши ва оммалашшига салбий таъсир этмоқда. Процессингнинг мавжуд тизими айрим тижорат банкларининг тўлов карточкалари бўйича бошқа банкларнинг терминаллари орқали тўловни қабул қилиб олиш имкониятини бермайди. Баъзи эмитентлар пластик карточкалардан фойдаланувчилар учун ўз чекловларини жорий этмоқдалар. Айтайлик, ТИФ Миллий банки пластик карточкаси эгаси ундан 33 кун мобайнида фойдаланмаган тақдирда, бу карточка ўз-ўзидан фаолиятдан тўхтатиб қўйилади ва уни банк идораларига бориб учрашилганидан кейингина яна ишлатиш мумкин. Таъбиики, бу нарса тўловчиларга ортиқа ташвиш тұғдирмоқда. Муайян суммадан ортиқа ёки муайян транзакция миқдоридан кўп операциялар амалга оширилаётганда ҳам мураккабликлар келиб чиқмоқда. Чунончи, Тошкент вилоятида-

ги «Белкулбек» хусусий фирмаси терминалига 200 транзакцияга мўлжаллаб лимит белгиланган. Шундан кейин бу ишни амалга ошириш учун хизмат кўрсатувчи банкка бориб учрашиши шарт.

Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни кўллаб-кувватлаш давлат қўмитаси аниқланган муаммоларни ҳал этиш учун импорт қилинаётган ускуналар ва дастурий таъминот нархини бозор конъюнктурасидан келиб чиқиб пасайтириш, мазкур ускунани етказиб беришига доир таклифларни танлов асосида саралаш таомилини амалиётга жорий этиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқмоқда. Терминаллар, банкоматлар ва ахборот-тўлов дўйончалари ишлаб чиқаришини мамлакатимиз ишлаб чиқарувчиларига солиқ ва божхона имтиёзлари берган ҳолда маҳаллийлаштириш имкониятларини кўриб чиқиб мақсадга мувофиқ кўринади. Монополиядан чиқариш қўмитаси банкларо оборот учун воситачилик ҳақи ундиришни бирхиллаштириши, ЯУПМ хизматлари учун белгиланган тарифларни қайта кўриб чиқиши, банк пластик карточкалари бўйича хисоб-китобларни амалга оширишда тадбиркорларга нақд пул берганлик учун тижорат банклари олаётган воситачилик йигимларини бекор килишни таклиф этмоқда.

Ўйлаймизки, ана шу таклифларни пухта ишлаб чиқиши ва амалга ошириш банк пластик карточкалари ёрдамида тўловларни амалга ошириш соҳаси ривож топиши ва такомиллашиб боришига самарали омил баҳш этади.

**www.antimon.uz
материаллари асосида.**

НУҶТАИ НАЗАР

ЎЗИНГГА ЭҲТИЁТ БЎЛ...

Беихтиёр ўзим шоҳиди бўлган бир воқеа ушбу мақолани ўзиншга, кўпдан буён хаёлимда чарх уриб юрган фикрларни қоғозга туширишга ундиши.

Ўтган йилнинг декабрида ўртамиёна дўйондан рўзгор учун ул-бул олиб, хисоб-китоб қилиш мақсадида касиринг ёнига бордим. Бир дунё озиқ-овқат маҳсулотлари ва рўзгор ашё-ро олган дуркунгина аёлдан кейин навбатта турдим. Олган нарсаларини у пештахтага тизиб ташлагач, пластик карточкани узатиб, пин-кодни шангиллаб айтди. Айтидан, бошқа жойларда ҳам шундай қылса керак. Сотувчи-кассир харидордан анчагина йироқроқда жойлашган терминалга бориб пин-клавиатурани ёди. Орадан ҳеч қанча фурсат ўтмай, у аёлга юзланиб, карточкадаги сумма хариди учун хисоб-китоб қилишга етмаслигини айтди.

– Бўлмаган гап, – деди аёл жиззакилик билан. – Ҳозиргина бошқа магазинда нарса олиб, хисоб-китоб қилганди. Карточкамдя яна камидида юз минг сўм бўлиши керак.

– Кайдам, – деди кассир-сотовчи. – Қанча пул бўлганини билмайман-у, ҳозир хисобварагингизда 3 700 сўм бор экан.

– Йўғ-э?

Аёл азбаройи асабийлашганидан нима дейишини билмай қолди. Воқеа нима билан тугади, билмайман. Терминалнинг иш принципини яхши биладиган бир дўйон раҳбарига бу воқеани гапириб бердим. У пластик карточкандан фойдаланувчи унинг пулидан бошқалар фойдаланишга уринишларидан юз фойз химояланганини, қолаверса терминал эгаси қинғирлик қилган тақдирда ҳам ақли машинада бу нарса қайд этилиши, бинобарин банкда тез орада аён бўлиб қолиши сабабли ўзига қарши иш қилишга ботинмаслигини обдан тушунтириди.

Унинг гапларига ишонишга ишондим-у, аммо шубҳаларим тарқамади. Ҳаётин таҳриба ва амалиётдан яхши биламанки, ҳар қанака қулғини очаман деганга калит топилади. Таваккалчиликдан қўркишга келганда, шуни унутмаслик керакки, халқимиз бу борада ўз хulosасини чиқариб

бўлган. Беш қўл баравар эмас, ўзингга эҳтиёт бўл, кўшнингни ўғри тутма сингари мақоллар бежиз айтилган эмас. Замона зайлар билан бу мақолларга пластик карточканга эҳтиёт бўл, **пин-кодингни факат бир ўзинг бил, боскаларга ошкор эта**мда деган нақлини кўшиш мумкин. Ана шу тахлиф иш кўрилса, электрон ҳамёндан фойдаланишнинг шахс манфаатлари ва давлат манфаатларини кўзлаб белгилаб қўйилган тартибига қатъий риоя этиш мумкин.

Тўғри, пластик карточка эгаларига хизмат кўрсатиш муаммолари келгусида албатта ўз ечинини топади деб умид қилса бўлади. Савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги электрон машиналарга сервис хизмати кўрсатиш борасида таҳрибам бўлгани учун ҳам бу хусусда ўз фикр-мулоҳазаларимни ўртоқлашмоқчиман.

Бу соҳадаги муҳим ва долзарб масалалар орасида терминаллар узлуксиз ва пухта ишлатишни, улардан самарали фойдаланилишини таъминлаш масаласи алоҳида долзарблик касб этади. 2009 йилнинг охирларидаги маълумотга қараганда, мамлакатимизда ишлаб турган 40 минг терминалга сервис хизмати амалда биттагина «Osiyo Sistemalar» МЧЖ томонидан кўрсатилгач, натижада ҳам бўларди дейсиз?! Унинг 10 мутахассисдан иккитаси бевосита корхоналарда иш ўрганган. Қиёслаш учун айтиш керакки, биргина Тошкент шахридаги 14 минг назорат-касса машиналарини сервис хизмати кўрсатиш бўйича ихтисослашган бир неча корхонанинг 80-100 нафар мутахассиси ўз «қаноти остига» олган.

Мамлакатимиз Президентининг «Тижорат банклари депозитларига аҳоли ва хўжалик субъектларига бўш пул маблағларини жалб этишини янада рағбатлантириш кўшимча чора-тадбирлари тўғрисидағи қарори (2009 йил 6 апрелдаги ПК-1090-сон қарор) билан тўлов терминаллари ўрнатиш ва улардан фойдаланиш таъбларига риоя қилинмаслиги назорат-касса ма-

шиналари учун амал қилиб турган тартиби бузишга тенглаштирилган. Шу сабабли ҳам терминалларга хизмат кўрсатишни ташкил этиш масалаларини ҳам этиш нисбатан осон туюлади. Назорат-касса машиналарига хизмат кўрсатиб келаётган корхоналарда савдода қўлланиб келинаётган электроника билан ишлатиш бора-сида етарлича тажриба тўпланган. Шундай экан, терминалларга хизмат кўрсатиш мақсадида яна алланималар ҳақида бош котиришга жоҳат бормикан?! Назорат-касса машиналарига хизмат кўрсатиб мутахассисларга терминаллар билан ишлатишга оид билим ва кўнкима бериб, уларнинг мамлакасини ошириш мумкин. Қарабисики, улар бу жабҳада ҳам бемалол хизмат кўрсатаверадилар.

Таассуфки, бундай бўлмаяпти. Озгина носозлик тифайли терминаллар ҳафталашиб, ойлаб таъмирлашда бўлиши кимгайдир қулай ёки бундан кимдир наф кўради шекилли. Кимдир қаҷондир ўрнаттан тартиб ва нормага кўра битта мутахассисга бир смена мобайнида 16 дона терминални таъмирлашга тўғри келаётганига нима дейсиз?! Ахир бундай мутахассисларнинг ўзи мамлакат бўйича ўн

нафар-ку! Муқояса учун айтиш керакки, битта назорат-касса машинасини таъмирлашга, тажриба ва амалий кўнкима салмоқли бўлса ҳам, қарори таъмнишни кўшиб олиб бериши шарт. Шунингдек, шошилинч таъмирлаш ишларини ўтказиш учун, айниқса кафолат муддати тугагач, керак бўладиган эҳтиёт

килмасликка ҳаракат қилмоқдалар.

Шуниси ҳам борки, терминал деганимиз арзимаган нарсани деб ишламаслиги мумкин. Принтерда қоғоз қисишиб қолганилиги, контакт сими букилиб ёки учуб кетганилиги, сақлагич кўйганилиги, электр тармоғига яхши уламмаганлиги ва шу сингарилар тифайли ҳам терминал ишлатишади. Маҳаллий мутахассислар хисоб-китоб аппаратлари узлуксиз ишлатишни шартнома асосида мунтазам кузатиб борадиган бўлсалар, ана шу ва бошқа дилхизаликлар барҳам топган бўлар эди. Ҳамонки терминаллар назорат-касса машиналарига тенглаштирилётган бўлса, НКМГа техник ва сервис хизмати кўрсатилишини ўн йиллар мобайнида таъминлашиб келаётган ўша корхона ва мутахассислар терминалларга ҳам хизмат қилиши керак. Ҳар иккala йўналишда сервис хизмати кўрсатишни кўшиб олиб бериши менсимай қарашнинг боиси шуки, терминалларни банклар фойдаланувчиларга фақат ижара бермоқдалар.

Терминаллар ишида юксак дараҳага эришиш мақсадида шундай тартиб ўрнатиш мақсадга мувофиқи, унга кўра мамлакатимизнинг исталған жойига давлат реестрига киритилган аппаратлар етказиб берилади, уларда техник паспорт (ҳозирча бу нарса йўқ) ва ишлатишга доир йўрикнома бўлиши шарт. Шунингдек, шошилинч таъмирлаш ишларини ўтказиш учун, айниқса кафолат муддати тугагач, керак бўладиган эҳтиёт

билин шартнома тузишлари лозим. Бундай корхоналарда юқори мутахассислар, сайёр усталар бўлади, улар тегиши моддий-техника базаси ва замонавий ускуналар билан жиҳозланган лабораторияга эга бўлади. Айни шу лабораторияларда терминаллар техник кўриқдан ўтказиб, ийлига камида бир марта, шу жумладан таъмирлаш ишларидан кейин пломбаланиши шарт.

Мабодо ҳар куни, иш бошлашдан один терминалларни ишлатишга масъул шахслар текширудан ўтказса, кўриқ ўтказилган сана ва бақт қайд этиб борилса, хисоб-китоб курилмаларини ишлатиш савиаси янада кўтарилади. Терминаллардан фойдаланувчиларга қўйиладиган таъбларни ҳам кучайтириш зарур. Ҳозирги кунда улар кўпинча «нуксонлар»ни бартараф этиш учун сервис хизмати кўрсатишга шартнома тузмаган ҳолда юридик шахсларни, аксарият ҳолларда жисмоний шахсларни таклиф этмоқдалар. Ҳолбуки терминал ишини текшириш ачана бош котириладиган, тегиши малақа, касбий билим ва кўнкима таъбларидан ишдир. Бунинг учун эса шу йўналишдаги мутахассисларни курсларда, семинарларда ёки таълимнинг бошқа шакллари ёрдамида тайёрлаш, уларнинг мунтазам таълим олишини ва малака оширишини ташкил этиш зарур.

Ана шу комплекс тадбирлар савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги назорат-касса машиналари ва терминалларидан фойдаланишга тарбик этиладиган бўлса, шак-шубҳасиз, мамлакатимиз Президентининг юқорида айтиб ўтилган қарори таъблари мувafferакиятли тарзда бажарилиши таъминланади. Бунинг учун ўзимиз шошилишимиз, манфатдор вазирлик ва идораларни ҳам шунга ундашишимиз керак. Энг аввали чакана савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги тарбик этиладиган бўлса, шак-шубҳасиз, мамлакатимиз Президентининг юқорида айтиб ўтилган қарори таъблари мувafferакиятли тарзда бажарилиши таъминланади. Бунинг учун ўзимиз шошилишимиз, манфатдор вазирлик ва идораларни ҳам шунга ундашишимиз керак. Энг аввали чакана савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги тарбик этиладиган бўлса, шак-шубҳасиз, мамлакатимиз Президент

ЁШ ОИЛАГА ИМТИЁЗ

Мен 1980 йил 21 ноябру, умр йўлдошим эса 1977 йил 23 июня түфлганмиз. Бу бизнинг биринчи турмушимиз. Уй-жой сотиб олиш мақсадида 2007 йил 27 юндула ипотека кредити олиш учун банкка ариза бердик ва 2007 йил августда уни олдик.

Президентнинг 2007 йил 18 майдаги ПФ-3878-сон «Ёш оилаларни моддий ва маънавий кўллаб-куватлашга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Фармонининг 3-бандида белгиланишича, Фармон татбиқ этиладиган ёш оила тоифасига ҳар бири 30 ёшдан ошмаган, биринчи марта расмий никоҳдан ўтган ёшлар киради. Бизнинг оиласиз мазкур тоифага кирадими?

Ипотека кредити олиш учун ариза бериш пайтида мен 27 ёшга тўлган эдим, эрим 2007 йил 23 июня 30 ёшга тўлган, бироқ ҳали 31 ёшга етмаган эди. Бизнинг оиласиз Президентнинг ПФ-3878-сон Фармони билан берилган имтиёзлардан фойдаланиш хукуқига эгами?

Хурмат билан
Маматхўжаевлар оиласи.

Мен банк билан уй-жой куриш ва қурилиш материаларини харид қилишга кредит олиш учун имтиёзли даври 3 йил бўлган ҳолда 15 йилга шартнома туздим (нотариал расмийлаштирилмаган). Кредит бўйича юридик шахс кафил бўлди. Банкка депозит омонат қўйганим йўк.

Кредит шартномасини имзолаш пайтигача мен ва рафиқам биринчи маротаба рўйхатдан ўтказиладиган никоҳ қурган, бу пайтда 30 ёшга тўлмаган эдик.

Банкка оғзаки мурожаат қўлганимда улар мазкур кредит ипотека кредити ҳисобланишини, шунингдек иш ҳақига имтиёзли солик солинишига хукуқим борлигини тасдиқлашиб.

Солик кодекси 179-моддасининг 30-бандига кўра мен иш ҳақимга солик солиниши бўйича имтиёзга эгаманми? Шунингдек мазкур имтиёз эр-хотиндан бири 30 ёшга тўлганида амал қилиш қўлмаслигини билмоқи эдим.

М.Азимов.
Тошкент шахри.

1. Конун хужжатларида ёш цензи билан чегараланган муддатни ҳисоблаб чиқариш тартиби белгилаб қўйилмаган. Президентнинг ПФ-3878-сон Фармони 3-бандининг айнан маъносидан келиб чиққанда, эр-хотиннинг бири 30 ёшга тўлиши билан оила «ёш оила» тоифасига кирмайди. Бинобарин, агар турмуш ўртоғингиз 30 ёшга тўлгunga қадар ариза беришга ултурганингизда, оилангизга Президентнинг «Ёш оилаларни моддий ва маънавий кўллаб-куватлашга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Фармонидаги (2007 йил 18 майдаги ПФ-3878-сон) назарда тутилган имтиёзлар татбиқ этилади.

2. Ҳа, имтиёзга эгасиз. Солик кодекси 179-моддасининг 30-бандига назарда тутилган имтиёзни кўллаш учун кредит олиш пайти муҳим. Агар сизнинг оилангиз уни ёш оила сифатида олса, имтиёз уни узишнинг бутун даврига: агар у 15 йилни ташкил қўлса, тегишинча, 15 йилга, агар 10 йил бўлса, 10 йилга татбиқ этилади. Шуни таъкидлаш лозимки, имтиёздан эр-хотиннинг бири ҳам, уларнинг икласи ҳам фойдалана олади.

Елена ЕРМОХИНА,
«Norma» МЧЖ
эксперт-юристи.

НИЗОМ ҚАНДАЙ ТАЛҚИН ҚИЛИНАДИ

Агрофирма 2007 йил апрелда ташкил этилган. У қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етишириш билан шугулланади (ХХХУТ 18152).

2007 йилда агрофирма юридик шахс билан олма, узум, помидор харид қилишга шартномалар тузди. Харид қилинган қишлоқ хўжалиги хом ашёсини у қайта ишлаш ва тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш учун бoshка агрофирмага реализация қилди.

Текширувчиларнинг таъкидлашларича, агрофирма хом ашёни аҳоли ва (ёки) фермерлардан эмас, балки юридик шахслардан харид қилинлиги боис унга Президентнинг «Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлашириш чора-тадбирлари тўғрисида» Фармонидаги (2006 йил 9 январдаги ПФ-3709-сон) кўрсатилган имтиёз татбиқ этилмайди. Бунда улар Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида агросаноат фирмалари ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини йўлга кўйиш тартиби тўғрисида низомнинг (Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 10 марта тасдиқланган) 13-бандини асос қилиб келтирадилар, унга кўра агрофирма мева-сабзавот маҳсулотлари ва узумни аҳолидан сотиб олиш хукуқига эгадир. Шунга асосланниб юридик шахсларни сотиб олинган хом ашёни реализация қилишга ягона солик тўлови кўшимча ҳисоблаб ёзилди.

Бироқ 13-бандда агрофирманинг аҳолидан мева-сабзавот маҳсулотлари ва узумни харид қилиш бўйича шартномалар тузиш хукуқи борлиги белгиланган.

Юқорида кўрсатилган Низомнинг 12-бандида белгиланишича, агрофирманинг асосий вазифалари бўлиб мева-сабзавот маҳсулотлари ва узумни тайёрлаш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлаш ҳамда уларни ички ва ташки бозорларда сотиши ҳисобланади.

Юқорида баён қилинганлардан келиб чиқиб қуидаги саволлар бўйича тушири берсангиз:

1. Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида агросаноат фирмалари ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини йўлга кўйиш тартиби тўғрисида низом қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини фақат аҳолидан, шунингдек агрофирма мусассислари ҳисобланган фермерлардан сотиб олишнинг мажбурийлигини назарда тутадими?

2. Бошқа юридик шахслар (якка тартибдаги тадбиркорлар) билан қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотиб олиш ва реализация қилишга доир шартномалар тузатгандага агрофирма Президентнинг ПФ-3709-сон Фармони билан берилган имтиёзларни кўллаши мумкинми?

МЧЖ директори.

ЮРИДИК МАСЛАҲАТЛАР

- Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида агросаноат фирмалари ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини йўлга кўйиш тартиби тўғрисида низом (Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 10 марта тасдиқланган) меъёларининг маъносидан келиб чиқканда, агросаноат фирмалари нафақат аҳоли ёки унинг мусассислари ҳисобланган фермерлар билан, балки бошқа шахслар билан ҳам қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини харид қилиш ва реализация қилишга олди-сотди шартномаларини тузишлари мумкин. Лекин бошқа шахслар билан бундай шартномаларни тузиш асосий фаолият турни – қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етишириш бўйича улуржи-чакана савони амалга оширишга олиб келади.

Амалдаги қонун хужжатларида аниқ кўрсатмаларнинг йўқлиги сабаби фаолиятнинг кўшимча турларини амалга оширишда имтиёзларни кўллаш тўғрисидаги саволга жавоб кетаёт тусда бўлмай, иккى хил талқин қилиниши мумкин.

1. Мазкур имтиёзлар Президентнинг «Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлашириш чора-тадбирлари тўғрисида» Фармони (2006 йил 9 январдаги ПФ-3709-сон) 1 ва 5-бандларининг таъкидларидан келиб чиқиб фақат мақсадли тусга эга ҳамда агросаноат фаолиятини ривоҷлантириш учун – фақат қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етишириш бўйича кўлланилади.

2. Мазкур имтиёзларни «Норматив-хукуқий хужжатлар тўғрисида» ги Қонун (2000 йил 14 декабрдаги 160-II-сон) 19-моддасининг маъносидан келиб чиқсан ҳолда агрофирма амалга ошираётган фаолиятнинг барча турларига кўллаш мумкин.

Юқорида баён этилганлар асосида, Президентнинг ПФ-3709-сон Фармони 5-бандида кўрсатилган имтиёзларни кўллаш масаласини сизнинг ҳолатингизда суд тартибида ҳал қилган маъкулдир.

Артём ОТСТАВНОВ,
«Norma» МЧЖ эксперти-юристи.

ИМТИЁЗНИ ХУЛОСА БИЛАН ТАСДИҚЛАНГ

Корхонамиз замонавий ҳалқасимон печлардан ва хом гишти қуритиш камераларида қуритиш учун энергия тежайдиган технологиялардан фойдаланган ҳолда пишган гишт ишлаб чиқариш билан шугулланади. Гишт ишлаб чиқариш учун замонавий ускунани 2006 йилда ўрнатганимиз.

Президентнинг яқинда чиқарилган қарорида белгиланишича, 2009 йилнинг 1 юлидан 2012 йилнинг 1 январига қадар маҳсус печлардан фойдаланган ҳолда, замонавий энергия тежайдиган технологиялар асосида пишган гишт ишлаб чиқарувчи корхоналар барча турдаги соликлар ва давлат мақсадли жамғармаларига мажбурий ажратмаларни тўлашдан (ягона ижтимоий тўловдан ташқари) озод қилинадилар. Пишган гишт ишлаб чиқарувчи корхоналар томонидан солик имтиёзлари ва преференцияларни кўллаш тартиби тўғрисидаги низомда (МВ ва ДСКнинг АВ томонидан 2009 йил 24 юнда 1985-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган) ҳам худди шундай меъёрлар қайд этилган.

Кўрсатилган меъёрий-хукуқий хужжатлар чиқарилганидан кейин корхонамиз раҳбарияти бизнинг заводимиз қўйилаётган таъкидларга тўлиқ жавоб беради ва биз кўрсатилган имтиёзларга эга бўла олишимизга ишонган эди.

Бироқ солик органларининг айтишларида, биз Ўздавнефтгазинспекциянинг маълумотномаси таъкид этилдаган пайтга қадар 2009 йилнинг учинчи чораги учун барча соликларни тўлашимиз керак экан. Буни корхонамиз томонидан замонавий энергия тежайдиган технологиялардан фойдаланган ҳолда пишган гишт ишлаб чиқариш далили кўрсатилган маълумотномада фақат 2009 йил 23 октябрдан қайд этилганлиги билан асослаши.

Мазкур вазиятда солик органлари ҳақлами?

Бош директор вазифасини бажарувчи.

- Президентнинг «Деворбоп материаллар ишлаб чиқаришни рағбатлантириш ва сифатини яхшилаш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» қарори билан (2009 йил 19 июндаги ПК-1134-сон) берилган имтиёзлар ва преференциялардан фойдаланиш Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Нефть маҳсулотлари ва газдан фойдаланиш устидан назорат қилиш бўйича Ўзбекистон давлат инспекцияси (бундан кейин

- Инспекция) тегишли худудий органинг ҳулосаси асосида амалга оширилади. Мазкур хужжатни олгач, пишган гишт ишлаб чиқарувчи уни тегишли билдирувномага илова қилади, уни имтиёзни кўллаш хукуқини тасдиқлаш учун солик органларига юборади.

Хулосанинг ўзида сиз таъкид этган маҳсумотлар ва хужжатлар асосида (уларни синчилкаб текширингдан кейин) Инспекция корхонагиз маҳсус печлардан фойда-

ланган ҳолда замонавий энергия тежайдиган технологиялар асосида пишган гишт ишлаб чиқарувчи олдингиз сана кўрсатади. Агар кўриб чиқилаётган имтиёзлар белгиланган санадан олдингиз сана кўрсатилган бўлса, пишган гишт ишлаб чиқарувчи уларни имтиёзлар белгиланган пайтдан (яни 2009 йил 1 юндан) бошлаб кўллаш хукуқига эгадир.

Сизнинг хулосангизда корхона маҳсус печлардан фойдаланган ҳолда замонавий энергия тежайдиган технологиялар асосида пишган гишт ишлаб чиқаришни 2009 йил 23 октябрдан амалга ошираётганлиги кўрсатилган, тегишинча, солик органларининг зарарни кўлишингиз лозим бўлади. Бунда янги технологиялар жорий этилиши ва ускундан 2006 йилдан бошлаб фойдаланилганлиги далилини тасдиқлайдиган тегишили хужжатларни (исботдилларни) таъкид этишингиз зарар. Ўз таъкидларини ёзма шаклда баён этиб, хатни илова қилинган исботдиллар ва илгари берилган хулоса билан биргалида Инспекциянинг тегишили бўлимига юборган маъкулдир. Агар салбий жавоб берилса, кўрсатилган давлат органининг бошлиғи номига мурожаат қилишингиз мумкин.

Агар шундан кейин ҳам иш сизнинг фойдангизга ҳал қилинмаса, сиз хўжалик судига Ҳўжалик процессуал кодекси 24-моддаси биринчи қисмининг 9-бандига асосан корхонагизга нисбатан чиқарилган хулосани ҳақиқий эмас деб эътироф этиш талаби билан мурожаат қилишга ҳақлisisiz.

АВТОБИТИМ УЧУН ГЕРБ ЙИГИМИ

Автомототранспорт воситалари билан боғлиқ битимларни нотариал тартибда расмийлаштирганлик учун қандай микдорда герб йигими ундирилади?

Газетхон.

- Автомототранспорт воситалари билан боғлиқ битимларни расмийлаштириш тартиби тўғрисида низом (Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 7 марта тасдиқланган) 9-бандининг биринчи хатбошига мувофиқ герблар (маҳсус) бланкаларда кўрсатиб ўтилган битимларни нотариал тартибда тасдиқлаганлик учун энг кам ойлик иш ҳақининг 10 фоизи микдорда герб йигими ундирилади.

*«Автомототранспорт воситаларини сотиб олиш, улардан фойдаланиш ва уларни бошқа шахсга беришни тартибига солишига доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида».

Жавобларни «Norma» МЧЖ эксперти-юристи
Артём АДЕЕВ тайёрлади.

• РЕКЛАМА

МЕБЕЛЬ ТАЙЁРЛАШ

мактаб
офис
тиббиёт
металл каркасда
ошхона буортмага

тел./факс: (998 71) 244 86 31, 290 95 57. www.art-mebel.uz

ЎЗБЕКИСТОН КОНЧУНЧИПИГИДАГИ ЎЗГАРТИШЛАР

- **ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ**
  - «Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим фармонлари ўзгартишлар киритиш тўғрисида».
- **ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРЛАРИ:**
  - «Об установлении ставки налога с физических лиц на потребление бензина, дизельного топлива и газа для транспортных средств»;
  - «Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари маълумотлари миллий базасидан кенг фойдаланишни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»;
  - «Бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг асосий воситаларини ҳамда қурилиши тугалланмаган обьектларини сотиш, шунингдек уларни сотишдан тушган пул маблағларини тақсимлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида».
- **ИДОРАВИЙ-МЕЪЕРИЙ ҲУЖЖАТЛАР:**
  - ЎзР АВ, ИВ, Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-куватлаш давлат қўмитасининг «Шаҳар ва туман ҳокимликлари хузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциялари тўғрисида намунавий низомга ўзгариш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қарори;
  - ЎзР ДСҚ, ДБҚ, МББнинг «Юридик ва жисмоний шахслар томонидан валюта операциялари амалга оширилишининг асосланганлиги юзасидан мониторинг олиб бориш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгариши киритиш ҳақида»ги қарори;
  - ЎзР МББ, МВнинг «Тижорат банклари томонидан кичик бизнес субъектларига бюджетдан ташқари жамғармалар ва «Микрокредитбанк» кредит линиялари ҳисобидан микрокредитлар бериш тартиби тўғрисидаги низом»га қўшимча ва ўзгаришлар киритиш ҳақида»ги қарори;
  - ЎзР соглиқни сақлаш вазирининг «Шифокор рецептисиз сотиладиган дори воситаларининг рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида»ги бўйруғи.
- **МЕЪЕРИЙ-ҲУКУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2009 ЙИЛ 19 ДЕКАБРДАН 2010 ЙИЛ 15 ЯНВАРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ.**

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙРИМ ФАРМОНЛАРИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

(«Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами», 2009 йил, 52-сон, 558-модда)

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатасининг «Ўзбекистон Республикасининг 2010 йилги давлат бюджети тўғрисида» 2009 йил 30 октябрдаги 1083-I-сон қарори ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг «Ўзбекистон Республикасининг 2010 йилги давлат бюджети тўғрисида» 2009 йил 4 декабрдаги 693-I-сон қарорига мувофиқ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим фармонларига 2010 йилнинг 1 январидан бошлаб иловага мувофиқ ўзгартишлар киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Аддия вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда қонун хужжатларига мазкур Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва

қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига тақлифлар киритсин.

Вазирликлар ва идоралар икки ҳафта муддатда илгари қабул қилинган норматив-ҳукуқий хужжатларни мазкур Фармонга мувофиқлаштиурсин.

3. Ушбу Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зими масига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ.**

Тошкент ш.,
2009 йил 21 декабрь
ПФ-4158-сон.

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг 2009 йил 21 декабрдаги ПФ-4158-сон Фармонига
ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙРИМ ФАРМОНЛАРИГА 2010 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН КИРИТИЛАДИГАН ЎЗГАРТИШЛАР

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Болали оиласарга давлат ижтимоий ёрдами тизимини таомиллаштириш тўғрисида» 1994 йил 16 июндаги ПФ-871-сон Фармони 3-бандининг учинчи хатбошидаги «ижтимоий сугурта» сўzlари «Ўзбекистон Республикаси давлат бюджети» сўzlари билан алмаштирилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Болали оиласарни давлат томонидан қўллаб-куватлашни янада кучайтириш тўғрисида» 1996 йил 10 декабрдаги ПФ-1657-сон Фармонининг 2-бандида:

биринчи хатбошидаги «1997 йилнинг 1 январидан бошлаб» сўzlари чиқариб ташлансин;
тўртинчи хатбоши қуйидаги таҳирда баён этилсин:
«уч нафар ва ундан ортиқ болали оиласарга — 140 фоиз»;
бешинчи хатбоши чиқариб ташлансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Товарлар (ишлар, хизматлар) экспортини рағбатлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 1997 йил 10 октябрдаги ПФ-1871-сон Фармони 2-иловасининг 2-банди қуйидаги таҳирда баён этилсин:

№	Товарнинг номи	2007 йилги версиядаги ТИФ ТН бўйича коди
9.	Қора металлар, қора металлар прокати, қора металларнинг парчаси ва чиқинидлари	7201 — 7213 (7213100000, 7213914900 бундан мустасно), 7214 (7214200000, 7214911000, 7214991000, 7214993100, 7214993900, 7214995000 бундан мустасно), 7215, 7216 (7216100000, 7216210000, 7216220000, 7216501000), 7217 — 7229

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2003 йилнинг 1 апрелидан бошлаб уй-жой-коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича бериладиган имтиёзлар ўрнига компенсация пул тўловларини жорий этиш тўғрисида» 2003 йил 27 мартағи ПФ-3227-сон Фармони 3-бандидан «ва бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси» сўзлари чиқариб ташлансин.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2005 йилнинг 1 майидан бошлаб иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида» 2005 йил 13 апрелдаги ПФ-3596-сон Фармони билан тасдиқланган, уй-жой-коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича ҳар ойда көмпенсация пул тўловлари бериладиган шахсларнинг имтиёзли тоифалари рўйхатидан 1 ва 2-бандлар чиқариб ташлансин.

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектларини хукукий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2005 йил 14 июндаги ПФ-3619-сон Фармони иловаси-

нинг 3-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«3. Конунда назарда тутилган ҳолатларни мустасно қилган ҳолда, банклардаги ҳисобварақлар бўйича операцияларни тўхтатиб қўйиш».

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлашни рағбатлантиришга оид қўшимча чоратадбирлар тўғрисида» 2007 йил 14 мартағи ПФ-3860-сон Фармонидаги:

1-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«1. Хўжалик юритувчи субъектларга беш йил мобайнида ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлашга, янги технологик ускуналар харид қилиш, янги қурилиш шаклида ишлаб чиқаришни кенгайтириш, ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун фойдаланиладиган бинолар ва иншоотларни реконструкция қилишга, шунингдек, ушбу мақсадлар учун берилган кредитларни қайтаришга, лизинг обьекти қийматини тўлашга йўналтирилган маблағлар миқдорида, тегишли солик даврида амортизация ажратмаларини чиқариб ташлаган ҳолда, аммо соликка тортиладиган даромаднинг 30 фойзидан ошмайдиган миқдорда фойдалан олинадиган солик базасини камайтириш хукуки берилсин»;

4-банднинг иккинчи хатбоши қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«ушбу Фармонда кўзда тутилган солик имтиёзлари мазкур харажатлар амалга оширилган солик давридан бошлаб, технологик ускуналар бўйича эса — навбатдаги ҳисбот солик даврида ускуналар ишга туширилган пайтдан бошлаб қўлланилади».

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КАБИНЕТА МИНИСТРОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ОБ УСТАНОВЛЕНИИ СТАВКИ НАЛОГА С ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ
НА ПОТРЕБЛЕНИЕ БЕНЗИНА, ДИЗЕЛЬНОГО ТОПЛИВА И ГАЗА ДЛЯ
ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2009 йил, 52-сон, 575-модда)

Во исполнение постановления Президента Республики Узбекистан от 22 декабря 2009 года № ПП-1245 «О прогнозе основных макроэкономических показателей и параметрах Государственного бюджета Республики Узбекистан на 2010 год» Кабинет Министров **постановляет**:

1. Установить с 1 января 2010 года ставки налога с физических лиц на потребление:

бензина, дизельного топлива для транспортных средств — 145 сумов за 1 литр;

газа для транспортных средств — 145 сумов за 1 кг.

2. Государственному налоговому комитету Республики Узбекистан в двухдневный срок довести до налогоплательщиков установленные ставки.

3. Признать с 1 января 2010 года утратившим силу по-

становление Кабинета Министров от 30 декабря 2008 г. № 286 «Об установлении ставки налога с физических лиц на потребление бензина, дизельного топлива и газа для транспортных средств».

4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на первого заместителя Премьер-министра Республики Узбекистан Р.С.Азимова.

Премьер-министр
Республики Узбекистан
Ш.МИРЗИЯЕВ.

г. Ташкент,
30 декабря 2009 г
№ 337.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИННИГ
КАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИ МАЪЛУМОТЛАРИ
МИЛЛИЙ БАЗАСИДАН КЕНГ ФОЙДАЛАНИШНИ ТАЪМИНЛАШ
ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2009 йил, 52-сон, 576-модда)

Юридик ва жисмоний шахсларнинг меъёрий-хукукий ҳужжатлар матнларидан кенг фойдаланишини таъминлаш, шунингдек ахборот-коммуникация технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланган ҳолда хукукий ахборотларни ахоли эътиборига етказиш учун қўшимча шарт-шароитлар яратиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қиласи:

1. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан Ўзбекистон Республикасининг меъёрий-хукукий ҳужжатлари ҳамда ҳалқаро шартномалари матнларини қам-

раб олган ва кенг фойдаланиш учун Интернет тармоғида жойлаштирилган Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасини яратиш ишлари тугалланганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг 2010 йил 1 январдан бошлаб барча фойдаланувчиларнинг Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базасидан тикин фойдаланиши тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

3. Белгилаб қўйилсинки, Қонун ҳужжатлари маълумот-

лари миллий базасини юритиш, техник жиҳатдан сақлаб туриш ва модернизация қилиш тадбирларини молиялаштириш Судлар ва аддия органларини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобига амалга оширилади.

Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасини юритиш, техник жиҳатдан сақлаб туриш ва модернизация қилиш тадбирларини молиялаштириш ҳажмлари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишган ҳолда Судлар ва аддия органларини ривожлантириш жамғармасининг Кузатувчи кенгаси томонидан белгиланади.

4. Давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, Корақалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари раҳбарлари:

тегишли органларни, Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасидан қабул қилинган меъёрий-хукукий хужжатлар тўғрисида ахборотларнинг ҳар ҳафтада олиниши ҳамда раҳбарлар, ходимлар ва бошқа манфаатдор шахсларга етказилиши учун масъул бўлган шахсларни белгилаган ҳолда, Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасига улаш;

ўз ходимларининг хукукий саводхонлигини ҳамда янгидан қабул қилинаётган меъёрий-хукукий хужжатлар тўғрисида хабардор бўлиши учун масъулиятини ошириш юзасидан зарур чора-тадбирлар кўрсилар.

5. Ўзбекистон Республикаси Аддия вазирлиги:

Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасининг

узлуксиз ишлашини ва ахборот хавфсизлигини таъминласин;

Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасини ўз вақтида ва сифатли янгилаш, шунингдек Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасига уланиш ва ундан фойдаланиш тартибини тушунтириш юзасидан чора-тадбирлар комплексини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасидан фойдаланилиши юзасидан доимий мониторинг олиб борсин;

ҳар ҳафтада олдинги ҳафтада қабул қилинган меъёрий-хукукий хужжатлар рўйхатини, шунингдек уларга қисқача изохларни Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасида ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Интернет тармоғидаги Хукумат порталида зълон қилиб борсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг иловага мувофиқ айrim қарорларига ўзгартиришлар киритилсан.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Баш вазирининг биринчи ўринbosari Р.С.Азимов ҳамда Ўзбекистон Республикаси Баш вазирининг ўринbosari А.Н.Арипов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг Баш вазири
Ш.МИРЗИЁЕВ.**

Тошкент ш.,
2009 йил 31 декабрь
340-сон.

**Вазирлар Маҳкамасининг
2009 йил 31 декабрдаги 340-сон қарорига
ИЛОВА**

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ АЙРИМ ҚАРОРЛАРИГА КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШЛАР

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 5 августдаги 304-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2000 й., 8-сон, 47-модда) билан тасдиқланган Меъёрий-хукукий хужжатларни тарқатиш тартиби тўғрисидаги низомнинг 10-банди қуйидаги таҳирда баён қилинсан:

«10. Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасидан фойдаланиш Интернет тармоғи орқали текин амалга оширилади».

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 18 марта 147-

сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2003 й., 3-сон, 26-модда) билан тасдиқланган Судлар ва аддия органларини ривожлантириш жамғармаси тўғрисидаги низомнинг 4-бандига қуйидаги таҳирдаги «е-1» кичик банд қўшилсин:

«е-1) Ўзбекистон Республикаси Конун хужжатлари маълумотлари миллий базасини юритиш, техник жиҳатдан сақлаб туриш ва модернизация қилиш тадбирларини молиялаштириш».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

БЮДЖЕТ ТАШКИЛОТЛАРИ ВА ДАВЛАТ УНИТАР КОРХОНАЛАРИНИНГ АСОСИЙ ВОСИТАЛАРИНИ ҲАМДА ҚУРИЛИШИ ТУГАЛЛАНМАГАН ОБЪЕКТЛАРИНИ СОТИШ, ШУНИНГДЕК УЛАРНИ СОТИШДАН ТУШГАН ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ТАҚСИМЛАШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

(«Ўзбекистон Республикаси Конун хужжатлари тўплами», 2009 йил, 52-сон, 578-модда)

Давлат мулкидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ҳамда бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг асосий воситаларини ҳамда қурилиши тугалланмаган объектларини сотиш, шунингдек уларни сотишдан тушган пул маблағларини тақсимлаш механизмини такомиллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қиласи:

1. Бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг асосий воситаларини ҳамда қурилиши тугалланмаган объектларини сотиш, шунингдек уларни сотишдан тушган пул маблағларини тақсимлаш тартиби тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ тасдиқлансан.

2. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 2-иловага мувофиқ айrim қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсан.

3. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг 3-иловага

мувофиқ айrim қарорлари ўз кучини йўқотган деб ҳисблансин.

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва давлат мулки қўмитаси манфаатдор вазирларлар ва идоралар билан биргаликда бир ой мuddатда норматив-хукукий хужжатларнинг ушбу қарорга мувофиқлаштирилишини таъминласинлар.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Баш вазирининг биринчи ўринbosari Р.С.Азимов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг Баш вазири
Ш.МИРЗИЁЕВ.**

Тошкент ш.,
2009 йил 31 декабрь
343-сон.

**БЮДЖЕТ ТАШКИЛОТЛАРИ ВА ДАВЛАТ УНИТАР КОРХОНАЛАРИНИНГ
АСОСИЙ ВОСИТАЛАРИНИ ҲАМДА ҚУРИЛИШИ ТУГАЛЛАНМАГАН ОБЪЕКТЛАРИНИ СОТИШ,
ШУНИНГДЕК УЛАРНИ СОТИШДАН ТУШГАН ПУЛ МАБЛАГЛАРИНИ ТАҚСИМЛАШ ТАРТИБИ ТҮГРИСИДА
НИЗОМ**

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Ушбу Низом Ўзбекистон Республикасининг Фуқаро-лик кодексига, «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусу-сийлаштириш түгрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конунига ва бошқа қонун хужжатларига мувофиқ бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг асосий воситаларини ҳамда қурилиши тугалланмаган обьектларини сотиш, шунингдек уларни сотишдан тушган пул маблағларини тақсимлаш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низомнинг амал қилиши бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг учинчи шахсларнинг бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхонасидан қарзларини қайтариш хисобига ундирилган асосий воситаларига ҳамда қурилиши тугалланмаган обьектларига татбиқ этилмайди.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ёки Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари билан бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг асосий воситаларини ва қурилиши тугалланмаган обьектларини сотишдан тушган маблағлар ёки уларнинг бир қисми бошқа мақсадларга йўналтирилган тақдирда ушбу Низом уларнинг қолган қисмiga нисбатан татбиқ этилади.

4. Бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг асосий воситаларини ҳамда қурилиши тугалланмаган обьектларини сотиш қуйидаги шартлардан бири қониқтирилган тақдирда амалга оширилади, (Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорларига мувофиқ сотиладиганлари бундан мустасно):

белгиланган хизмат қилиш муддатининг тамом бўлиши (тўлиқ эскириш хисобга ўтказилиши);

уларнинг жисмоний эскириши, авариялар, табиий оғатлар, фойдаланишнинг нормал шароитлари бузилиши оқибатида яроқсиз ҳолга келиши;

маънавий эскириши;

бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг қурилиши, кенгайтирилиши, реконструкция қилиниши, модернизация қилиниши ва қайта ташкил этилиши муносабати билан бўшаб қолиши.

**II. БЮДЖЕТ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ АСОСИЙ
ВОСИТАЛАРИНИ ВА ҚУРИЛИШИ ТУГАЛЛАНМАГАН
ОБЪЕКТЛАРИНИ СОТИШ ҲАМДА УЛАРНИ
СОТИШДАН ТУШГАН ПУЛ МАБЛАГЛАРИНИ
ТАҚСИМЛАШ**

5. Бюджет ташкилотларининг бинолари ва иншоотлари (шу жумладан қурилиши тугалланмаган бинолари ва иншоотлари) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ёки унинг худудий бошқармалари (кейинги ўринларда Давлат мулки қўмитаси деб аталади) томонидан хусу-сийлаштириш тартибida сотилади, ушбу Низомнинг 6-бандида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно.

Бюджет ташкилотларининг қолган асосий воситалари бюджет ташкилотлари томонидан юқори ташкилот билан келишган ҳолда, юқори ташкилот бўлмаган тақдирда — қонун хужжатларига мувофиқ мустақил равищда сотилади, ушбу Низомнинг 6-бандида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно.

Бунда:

бир инвентар обьектнинг қолдик қиймати Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг (бюджет ташкилоти томонидан сотиш түгрисида қарор қабул қилинган пайтда) юз баравари миқдоридан ортиқни ташкил этадиган автомототранспорт воситалари, шунин-

гдек бошқа асосий воситалар асосий воситалар қиймати баҳолаш ташкилотлари томонидан баҳолангандан кейин оммавий савдоларда сотилиши керак, ушбу банднинг биринчи хатбошида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно;

бир инвентар обьектнинг қолдик қиймати Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг (бюджет ташкилоти томонидан сотиш түгрисида қарор қабул қилинган пайтда) юз баравари миқдоридан ортиқ бўлмаган асосий воситалар бюджет ташкилотлари томонидан қонун хужжатларига мувофиқ тўғридан-тўғри шартномалар тузиш орқали сотилади, ушбу банднинг биринчи хатбошида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно. Юқори ташкилотнинг (мавжуд бўлганда) талабига кўра ёки бюджет ташкилотларининг ўз ташабуси билан ушбу асосий воситалар асосий воситалар қиймати баҳолаш ташкилотлари томонидан баҳолангандан кейин оммавий савдоларда сотилиши мумкин.

6. Ўзбекистон Республикасининг чет элдаги бюджет ташкилотлари ҳисобланадиган ваколатхоналарининг асосий воситалари ва қурилиши тугалланмаган обьектлари қуйидаги тартибда сотилади:

бинолар ва иншоотлар (курилиши тугалланмаган бинолар ва иншоотлар ҳам шу жумлагага киради) — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари асосида;

қолган асосий воситалар — Ўзбекистон Республикасининг чет элдаги ваколатхоналари томонидан юқори ташкилот билан (мавжуд бўлганда) келишган ҳолда ваколатхона жойлашган мамлакатнинг қонун хужжатларига мувофиқ тўғридан-тўғри шартномалар тузиш орқали мустақил равищда сотилади.

7. Ушбу Низомнинг 5-банди биринчи хатбошида назарда тутилган бинолар ва иншоотларни (шу жумладан қурилиши тугалланмаган бинолар ва иншоотларни) сотишдан тушган маблағлар Давлат мулки қўмитасининг маҳсус ғазначилик ҳисоб рақамида жамланади ва улар, сотиб олиш манбаларидан қатъи назар, Давлат мулки қўмитаси томонидан хусусийлаштиришдан тушган маблағлар сифатида тақсимланади.

8. Ушбу Низомнинг 5-банди иккинчи хатбошида назарда тутилган тартибда бюджет ташкилотларининг асосий воситаларини сотишдан тушган маблағлар бюджетдан ташқари воситалар бўйича бюджет ташкилотларининг талаб қилиб олинадиган депозит ҳисоб рақамларида (ёки Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Фазначилигининг тегишли бўлинмаларида очилган шахсий ҳисоб рақамларида) жамланади. Кўрсатиб ўтилган маблағлар бюджет ташкилотлари томонидан қуйидаги тартибда тақсимланади:

50 фоизи — тегишли бюджет даромадига ўтказилади;

50 фоизи — бюджетдан ташқари маблағлар бўйича бюджет ташкилотларининг талаб қилиб олинадиган депозит ҳисоб рақамларида (ёки Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Фазначилигининг тегишли бўлинмаларида очилган шахсий ҳисоб рақамларида) қолади.

Бюджет ташкилотлари томонидан асосий воситалар оммавий савдоларда сотилган тақдирда маблағларни тақсимлаш уларни баҳолаш ва сотиш харажатлари чиқарив ташлангандан кейин амалга оширилади.

9. Бюджет ташкилотлари тасарруфida қолдириладиган маблағлар ушбу Низомнинг 8-бандига мувофиқ бюджет ташкилотлари томонидан фаолият ихтисослигига мувофиқ моддий-техник базани мустаҳкамлашга (шу жумладан автомототранспорт воситаларини сотиб олишга),

шунингдек кредиторлик қарзни (мавжуд бўлганда) тўлашга йўналтирилади.

10. Ўзбекистон Республикасининг чет элдаги бюджет ташкилотлари хисобланадиган ваколатхоналарининг асосий воситалари ва қурилиши тугалланмаган объектларини сотишдан тушган маблағлар:

бинолар ва иншоотлар бўйича (курилиши тугалланмаган бинолар ва иншоотлар ҳам шу жумлагага киради) — уларни сотиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг алоҳида қарорларида белгиланган тартибда;

қолган асосий воситалар бўйича — харажатлар сметасида назарда тутилган асосий воситаларни сотиб олишга, фаолият ихтисослигига мувофиқ моддий-техник базани мустаҳкамлашга, шунингдек кредиторлик қарзни (мавжуд бўлганда) тўлашга тақсимланади.

11. Асосий воситаларни балансда сақловчи иштирокида Давлат мулки қўмитаси билан харидор ўртасида тузилган асосий воситаларнинг олди-сотди шартномаси ва асосий воситаларнинг чиқиб кетганилигини тасдиқлайдиган ҳужжат ушбу Низомнинг 5-банди биринчи хатбошида назарда тутилган бюджет ташкилотларининг асосий воситаларини балансдан хисобдан чиқариш учун асос хисобланади.

III. ДАВЛАТ УНИТАР КОРХОНАЛАРИНИНГ АОСИЙ ВОСИТАЛАРИНИ ВА ҚУРИЛИШИ ТУГАЛЛАНМАГАН ОБЪЕКТЛАРИНИ СОТИШ ҲАМДА УЛАРНИ СОТИШДАН ТУШГАН ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ТАҚСИМЛАШ

12. Давлат унитар корхоналарининг бинолари ва иншоотлари (шу жумладан қурилиши тугалланмаган бинолари ва иншоотлари) Давлат мулки қўмитаси томонидан хусусийлаштириш тартибида сотилади, ушбу Низомнинг 13-бандидаги назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно.

Давлат унитар корхоналарининг қолган асосий воситалари қонун ҳужжатларида мувофиқ муассис билан келишган ҳолда давлат унитар корхоналари томонидан мустақил равишда сотилади.

Бунда:

бир инвентар объектнинг баланс қиймати Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг (давлат унитар корхонаси томонидан сотиш тўғрисида қарор қабул қилинган пайтда) юз баравари микдоридан ортиқни ташкил этадиган автомототранспорт воситалари, шунингдек бошқа асосий воситалар асосий воситалар қиймати баҳолаш ташкилотлари томонидан баҳолангандан кейин оммавий савдоларда сотилиши керак, ушбу банднинг биринчи хатбошида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно;

бир инвентар объектнинг баланс қиймати Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг (давлат унитар корхонаси томонидан сотиш тўғрисида қарор қабул қилинган пайтда) юз баравари микдоридан ортиқ бўлмаган асосий воситалар давлат унитар корхоналари томонидан қонун ҳужжатларида мувофиқ тўғридан тўғри шартномалар тузиш орқали сотилади, ушбу банднинг биринчи хатбошида назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно. Муассиснинг талабига кўра ёки давлат унитар корхоналарининг ўз ташаббуси билан кўрсатиб ўтилган асосий воситалар асосий воситалар қиймати баҳолаш ташкилотлари томонидан баҳолангандан кейин оммавий савдоларда сотилиши мумкин.

13. Чет элда жойлашган давлат унитар корхоналарининг (шу жумладан уларнинг шуъба корхоналари, вако-

латхоналари ва филиалларининг) асосий воситалари ва қурилиши тугалланмаган объектлари куйидаги тартибда сотилади:

бинолар ва иншоотлар (курилиши тугалланмаган бинолар ва иншоотлар ҳам шу жумлагага киради) — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари асосида;

қолган асосий воситалар — давлат унитар корхоналари (шу жумладан уларнинг шуъба корхоналари, ваколатхоналари ва филиаллари) томонидан муассис билан келишган ҳолда корхона жойлашган мамлакатнинг қонун ҳужжатларида мувофиқ тўғридан тўғри шартномалар тузиш орқали мустақил равишда сотилади.

14. Ушбу Низомнинг 12-банди биринчи хатбошида назарда тутилган бинолар ва иншоотларни (шу жумладан қурилиши тугалланмаган бинолар ва иншоотларни) сотишдан тушган маблағлар Давлат мулки қўмитасининг маҳсус газначилик ҳисоб рақамида жамланади ва улар, сотиб олиш манбаларидан қатъи назар, Давлат мулки қўмитаси томонидан хусусийлаштиришдан тушган маблағлар сифатида тақсимланади.

15. Ушбу Низомнинг 12-банди иккинчи хатбошида назарда тутилган давлат унитар корхоналарининг асосий воситаларини сотишдан тушган маблағлар давлат унитар корхоналарининг асосий депозит ҳисоб рақамларида ўтказилади ва уларнинг тасарруфида қолади.

Давлат унитар корхоналарининг тасарруфида қоладиган маблағлар улар томонидан фаолият ихтисослигига мувофиқ моддий-техник базани мустаҳкамлашга (шу жумладан автомототранспорт воситаларни сотиб олишга), шунингдек кредиторлик қарзни (мавжуд бўлганда) тўлашга йўналтирилади.

16. Чет элда жойлашган давлат унитар корхоналарининг (шу жумладан уларнинг шуъба корхоналари, ваколатхоналари ва филиалларининг) бинолари ва иншоотларни (шу жумладан қурилиши тугалланмаган бинолари ва иншоотларни) сотишдан тушган маблағлар уларни сотиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг алоҳида қарорларида белгиланган тартибда тақсимланади.

17. Давлат унитар корхоналарининг ушбу Низомга мувофиқ сотилган бинолари ва иншоотларни (шу жумладан қурилиши тугалланмаган бинолари ва иншоотларни) балансдан чиқариш муассис билан келишган ҳолда амалга оширилади.

Асосий воситаларни балансда сақловчи иштирокида Давлат мулки қўмитаси билан харидор ўртасида тузилган асосий воситаларнинг олди-сотди шартномаси ва асосий воситаларнинг чиқиб кетганилигини тасдиқлайдиган ҳужжат ушбу Низомнинг 12-банди биринчи хатбошида назарда тутилган давлат унитар корхоналарининг асосий воситаларни балансдан хисобдан чиқариш учун асос хисобланади.

IV. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

18. Асосий воситалар сотилиши муносабати билан уларни балансдан чиқариш ва уларни бухгалтерия хисобида акс эттириш бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналари томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

19. Бюджет ташкилотлари ва давлат унитар корхоналарининг раҳбарлари тақдим этилаётган ахборотнинг ишончлилиги ва ушбу Низомга мувофиқ ўзларининг тегишли ҳисоб рақамларида тушаётган маблағлардан мақсадли фойдаланилиши учун шахсан жавоб берадилар.

Вазирлар Маҳкамасининг
2009 йил 31 декабрдаги 343-сон қарорига
2-ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ БАЪЗИ ҚАРОРЛАРИГА КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР

1. Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 сентябрдаги 414-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси КТ, 1999 й., 9-сон, 51-модда) билан тасдиқланган Бюджет ташкилотла-

ри харажатларини молиялаштириш (тўлаш) тартибининг 15-бандида:

иккинчи хатбоши куйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«Ўтган йиллардаги дебиторлик қарзларнинг қайтарилган суммалари тегишли бюджетлар даромадларига ўтказилди (бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобига пайдо бўлганлари бундан мустасно);»

куйидаги мазмундаги хатбошилар қўшилсин:

«Бюджет ташкилотларининг асосий воситаларини со-тишдан тушадиган маблағларни тақсимлаш тартиби қонун ҳужжатларига мувофиқ белгиланади.

Товар-моддий бойликларни сотишдан олинган маблағлар бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлар бўйича талаб қилиб олинадиган депозит ҳисоб рақамларида (ёки Фазначилик бўлинмаларида очилган шахсий ҳисоб рақамларида) жамланади ва бюджет ташкилотлари томонидан куйидаги тартибда тақсимланади:

50 фоизи — тегишли бюджет даромадига;

50-фоизи — бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари маблағлар бўйича талаб қилиб олинадиган депозит ҳисоб рақамларида (ёки Фазначилик бўлинмаларида очилган шахсий ҳисоб рақамларида) қолади.

Товар-моддий бойликларни сотишдан олинган бюджет ташкилотлари ихтиёрида қолдириладиган маблағлар улар томонидан фаолият соҳасига мувофиқ моддий-техник базани мустаҳкамлашга йўналтирилади».

2. Вазирлар Маҳкамасининг «Вазирликлар ва идораларнинг бюджетдан ташқари жамғармаларига ажратмаларни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида» 2004 йил 25 октябрдаги 499-сон қарорига (Ўзбекистон Республикаси КТ, 2004 й., 10-сон, 100-модда) 2-илованинг 19-бандида:

«Ажратмалар миқдорлари (%)» устунидаги «2» рақами «3» рақами билан алмаштирилсин;

«Шакллантириш манбаи» устунига «давлат активлари олди-сотдиси бўйича тузилган ва бекор қилинган шартномалар, берилган кредитлар ва қарзлар бўйича тушган пеня ва жарималар суммалари» сўзлари қўшилсин;

«Ажратмалар миқдорлари (%)» устунига «50» рақамлари қўшилсин.

3. Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 21 июлдаги 145-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси КТ, 2006 й., 7-сон, 54-модда) билан тасдиқланган Давлат мулки бўлган объектларни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тартиби тўғрисидаги низомнинг 35-бандидаги ўн биринчи хатбоши чиқариб ташлансин.

4. Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 октябрдаги 215-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси КТ, 2006 й., 10-сон, 77-модда) билан тасдиқланган Давлат корхоналари тўғрисидаги низомнинг 17-бандига куйидаги мазмундаги хатбошилар қўшилсин:

«Бунда бино ва иншоотларни (шу жумладан курилиши тугалланмаганларни) сотиши давлат мулки қўмитаси томонидан амалга оширилади.

Бино ва иншоотларни (шу жумладан курилиши тугалланмаганларни) сотишдан тушган маблағлар, уларни сотиб олиш манбаларидан қатъи назар, давлат мулкини хусусийлаштиришдан олинган маблағлар тарзида, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат мулки қўмитаси томонидан тақсимланади».

5. Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат активларини сотиши тартибини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2009 йил 29 январдаги 27-сон қарорида:

а) давлат активларини, биржадан ташқари савдоларда, шу жумладан инвестиция мажбуриятлари билан сотиши тартиби тўғрисидаги низомнинг 50-банди иккинчи хатбошидаги «етишмаётган суммани» сўзлари «ёки закалат шартномага мувофиқ савдолар ташкилотчisinинг банк ҳисоб рақамига етишмаётган суммани» сўзлари билан алмаштирилсин;

б) Хусусийлаштиришдан тушумларни ҳисобга олиш, тақсимлаш ва маблағлардан фойдаланилишини назорат қилиш тартиби тўғрисидаги низомда:

1-банднинг олтинчи хатбошидан кейин куйидаги мазмундаги хатбоши қўшилсин:

«протоколни ёки олди-сотди шартномасини имзолашдан бош тортган ёки уни рад этган ким ошиди савдолари ёки танловлар-(тендерлар) голибларидан ушлаб қолинган закалат суммаси»;

2-бандда:

1-банддаги «ва 5» сўзлари «5 ва 5-1» сўзлари билан алмаштирилсин;

бешинчи хатбоши куйидаги таҳирда баён қилинсин:

«3 фоизи — тасарруф этиш ва бошқариш функцияларини амалга ошириш билан боғлиқ харажатларни қоплаш, шу жумладан Хусусийлаштириш давлат дастурини амалга ошириш, давлат активларини хусусийлаштириш жараёнини ахборотлар билан таъминлаш ва қўллаб-кувватлаш, шунингдек қимматли қофозлар бозорини ривожлантириш учун давлат мулки қўмитаси ёки унинг худудий бошқармалари ҳисоб рақамларига»;

еттинчи хатбоши чиқариб ташлансин;

3-банддаги «ушбу Низомнинг 2 ёки 4-бандларига» сўзлари «ушбу Низомга» сўзлари билан алмаштирилсин;

4-банднинг биринчи хатбошидаги «ер участкаларини» сўзидан кейин «резидентларга» сўзи қўшилсин;

куйидаги мазмундаги 5-1-банд қўшилсин:

«5-1. Давлат активлари олди-сотдиси бўйича тузилган ва бекор қилинган шартномалар, берилган кредитлар ва қарзлар бўйича тушган пеня ва жарималар суммалари куйидаги тартибда тақсимланади:

50 фоизи тасарруф этиш ва бошқариш функцияларини амалга ошириш билан боғлиқ харажатларни қоплаш, шу жумладан Хусусийлаштириш давлат дастурини амалга ошириш, давлат активларини хусусийлаштириш жараёнини ахборотлар билан таъминлаш ва қўллаб-кувватлаш, шунингдек қимматли қофозлар бозорини ривожлантириш учун давлат мулки қўмитаси ёки унинг худудий бошқармалари ҳисоб рақамларига йўналтирилади»;

қолган қисми ушбу Низомнинг 2-бандига мувофиқ тақсимланади»;

куйидаги мазмундаги 6-1-банд қўшилсин:

«6-1. Давлат мулки қўмитаси (унинг худудий бошқармалари) томонидан харажатларни амалга оширишда етказиб берувчилар билан шартномалар куйидаги ҳолларда танлов (танлаб олиш)ни ўтказмасдан тузилиши мумкин:

давлат активлари тўғрисидаги рекламаларни ва ахборот тусидаги эълонларни оммавий ахборот воситаларида жойлаштириш, шунингдек реклама ва эълонларни ташки реклама манбаларида (билбордлар, баннерлар ва бошкаларда) жойлаштириш;

давлат активларини сотища, шунингдек юридик шахслар акциялари (улушлари, пайлари)ни ва бошқа активларни давлат манфаатларини кўзлаб сотиб олишда биржа ва биржадан ташқари савдоларга хизмат кўрсатувчи ихтисослаштирилган ташкилотлар томонидан хизматлар кўрсатиш;

Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Хусусийлаштириш, корпоратив бошқарувни ва қимматли қофозлар бозорини ривожлантириш муаммоларини тадқиқ қилиш маркази томонидан норматив-хукукий ҳужжатлар, илмий-тадқиқот ва бошқа ишлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш; -

Давлат мулки қўмитаси хузуридаги Республика бизнес-мактаби томонидан корпоратив бошқарувни ривожлантириш мақсадида давлат мулки қўмитаси марказий аппарати ва таркибий бўлинмалари, шунингдек давлат ишончли вакиллари малакасини ошириш;

Давлат мулки қўмитаси хузуридаги «Хусусийлаштириш ахборот тизимлари» ахборот технологиялари маркази» давлат унитар корхонаси томонидан замонавий ахборот-технология компютер дастурларини, маҳаллий компьютер ва интернет тармоғини ишлаб чиқиш, жорий этиш ва уларга хизмат кўрсатиш;

Давлат мулкини хорижий инвесторларга сотища тендер савдоларини ўтказиш бўйича давлат тендер комиссияси қарорлари асосида давлат активларини сотища мамлакатимиздаги ихтисослаштирилган ташкилотлар то-

монидан маслаҳат хизматлари кўрсатиш;
баҳолаш ташкилотлари томонидан хизматлар кўрсатиш.

Баҳолаш фаолиятини амалга ошириш хукуқига лицензияси бўлган баҳоловчи ташкилотлар хизматларига ҳақ тўлаш бўйича харажатлар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишган ҳолда Давлат мулки қўмитаси томонидан тасдиқланган низомга мувофиқ амалга оширилади»;

22-банд қўйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«22. Тасарруф этиш ва бошқариш функцияларини амалга ошириш билан боғлиқ харажатларни қоплаш, шу жумладан Хусусийлаштириш давлат дастурини амалга ошириш, давлат активларини хусусийлаштириш жараёнини ахборотлар билан таъминлаш ва қўллаб-куватлаш, шунингдек қимматли қоғозлар бозорини ривожлантириш учун Давлат мулки қўмитаси ихтиёрида қолдириладиган маблағлардан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишган ҳолда Давлат мулки қўмитаси томонидан тасдиқланган низомга мувофиқ фойдаланилади».

Вазирлар Маҳкамасининг
2009 йил 31 декабрдаги 343-сон қарорига
3-ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ ЎЗ КУЧИНИ ЙЎҚОТГАН ҚАРОРЛАРИ РЎЙХАТИ

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат автомототранспорт воситаларини сотиш тартиби тўғрисида» 1994 йил 28 сентябрдаги 489-сон қарори.

2. Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат автомототранспорт воситаларини жисмоний ва давлат тасарруфида бўлмаган юридик шахсларга сотиш тартибига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» 1995 йил 18 августдаги 325-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 1995 й., 8-сон, 29-модда).

3. Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат автомототранс-

порт воситаларини сотиш тартиби тўғрисида» 1994 йил 28 сентябрдаги 489-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» 1996 йил 19 сентябрдаги 326-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 1996 й., 9-сон, 26-модда).

4. Вазирлар Маҳкамасининг «Автомототранспорт воситаларининг олди-сотди шартномаларини расмийлаштириши тартибга солиш тўғрисида» 2003 йил 13 январдаги 12-сон қарорига илованинг 2-банди (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2003 й., 1-сон, 4-модда).

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ,
ИҚТИСОДИЁТ ВАЗИРЛИГИ, МОНОПОЛИЯДАН ЧИҚАРИШ, РАҶОБАТ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ
ҚЎЛЛАБ-КУВВАТЛАШ ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИННИГ
ҚАРОРИ**

ШАҲАР ВА ТУМАН ҲОКИМЛИКЛАРИ ҲУЗУРИДАГИ ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИ РЎЙХАТДАН ЎТКАЗИШ ИНСПЕКЦИЯЛАРИ Тўғрисида НАМУНАВИЙ НИЗОМГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА*

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан
2009 йил 30 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1279-1.**

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2009 йил, 52-сон, 583-модда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 27 февралдаги ПК-1062-сон «Ўзбекистон Республикаси Президентининг айrim қарорларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги қарори (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 10-11-сон, 107-модда), Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 30 апрелдаги 127-сон «Якка тартибда уй-жой қуриш (реконструкция қилиш)ни амалга оширишга рұхсатномаларни расмийлаштиришнинг, лойиҳаларни ваколатли органларда бир жойнинг ўзида келишишнинг соддадаштирилган тартибини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида» (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 18-сон, 225-модда), 2009 йил 5 июнядаги 152-сон «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айrim қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида (Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик фаолиятини янада қўллаб-куватлаш ва

ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2009 йил 15 майдаги ПК-1112-сон қарори)» (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 24-сон, 269-модда) қарорларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги ва Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-куватлаш давлат қўмитаси **қарор қиладилар**:

1. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Давлат мулки қўмитасининг 2003 йил 27 сентябрдаги 05-20-401, 14 ва 01/23-55-сон қарори билан тасдиқланган Шаҳар ва туман ҳокимликлари ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциялари тўғрисида намунавиий низомга (рўйхат рақами 1279, 2003 йил 27 сентябрь) (Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идораларининг меъёрий ҳужжатлари ахборотномаси, 2003 й., 17-18-сон) иловага мувофиқ ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

*2010 йил 9 январдан кучга киради.

Адлия вазири
Р.МУҲИТДИНОВ.
12-сон

Иқтисодиёт вазири
С.БЕКЕНОВ.
91-сон

Монополиядан чиқариш,
рақобат ва тадбиркорликни
қўллаб-куватлаш давлат
қўмитаси раиси в.б.
Б.УЛАШОВ.
14-сон

Тошкент ш., 2009 йил 24 декабрь.

**ШАҲАР ВА ТУМАН ҲОКИМЛИКЛАРИ ҲУЗУРИДАГИ ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИ РЎЙХАТДАН
ЎТКАЗИШ ИНСПЕКЦИЯЛАРИ ТЎҒРИСИДА НАМУНАВИЙ НИЗОМГА КИРИТИЛАДИГАН ЎЗГАРТИШ ВА
ҚЎШИМЧАЛАР***

1. 3-банд қуидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Қонун хужжатларида назарда тутилган ҳолларда инспекцияга тадбиркорлик субъектлари ҳисобланмаган шахслар мурожаат қилишлари мумкин».

2. 7-банд қуидаги мазмундаги тўртинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

«3) штат сони 2 дан 4 бирликкача бўлган, якка тартиbdagi уй-жой қурилиши (реконструкцияси)ни амалга оширишга рухсатномаларни расмийлаштириш, ваколатли органларда лойиҳаларни келишиш бўлими (сектори)».

3. 9-банд қуидаги мазмундаги «е», «ж» ва «з» бандлари билан тўлдирилсин:

«е) уй-жой қурилиши ва реконструкциясини бошлаш учун чиқиш-рухсат бериш (лойиҳа) хужжатларини тайёрлашни ташкил қилиш;

ж) уй-жойни фойдаланишга қабул қилишни ташкил этиш;

з) Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитасининг худудий органларида кўчмас мулкка ҳукуқларни давлат рўйхатидан ўтказиши ҳамда якка тартиbdagi уй-жой қурилишида (реконструкция қилинишида) амалга ошириладиган бошқа таомилларни ташкил қилиш».

4. 10-бандда:

«з» кичик бандидан «тадбиркорлик фаолиятини юритиш

учун» сўzlари чиқариб ташлансин; қуидаги мазмундаги «и» кичик банди билан тўлдирилсин:

«и) якка тартиbdagi уй-жой қурилишини (реконструкциясини) амалга оширишга рухсатномаларни расмийлаштириш ва лойиҳаларни ваколатли органларда «бир туйнудан» қоидаси бўйича келишиш»;

«и» ва «к» кичик бандлари тегишли равишида «к» ва «л» кичик бандлари деб ҳисоблансин.

5. 11-банд «қонун хужжатларида назарда тутилган ҳоллардан ташқари» сўzlари билан тўлдирилсин.

6. 18-банднинг тўртинчи хатбошиси ва 20-банднинг тўртинчи хатбошида «рўйхат йигими» сўzlари «давлат божи» сўzlари билан алмаштирилсин.

7. 27-бандда «рўйхат йигимлари», «рўйхат йигими» сўzlари тегишли равишида «давлат божлари», «давлат божи» сўzlари билан алмаштирилсин.

8. 44-бандда «йигимлардан», «рўйхат йигимлари» сўzlари тегишли равишида «давлат божларидан» ва «давлат божлари» сўzlари билан алмаштирилсин.

9. 45-бандда «йигимлар», «рўйхат йигимлари» сўzlари «давлат божлари» сўzlари билан алмаштирилсин.

10. 48-банднинг биринчи хатбошиси ва 50-банддаги «рўйхат йигимларини» ва «рўйхат йигимларининг» сўzlари «давлат божларини» ва «давлат божларининг» сўzlари билан алмаштирилсин.

*Илова таҳририят томонидан ўзбек тилига ўғирилган. Маълумотнома тусига эга.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ,
ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИ, МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИННИГ
КАРОРИ

**ЮРИДИК ВА ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР ТОМОНИДАН ВАЛЮТА ОПЕРАЦИЯЛАРИ
АМАЛГА ОШИРИЛИШИННИГ АСОСЛАНГАНЛИГИ ЮЗАСИДАН МОНИТОРИНГ ОЛИБ
БОРИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА ЎЗГАРТИРИШ КИРИТИШ ҲАҚИДА***

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан
2009 йил 30 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1281-3.

(«Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами», 2009 йил, 52-сон, 584-модда)

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айrim қарорларида ўзгаришиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» 2009 йил 12 авгуstdаги 230-сон (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2009 йил, 32-33-сон, 363-модда) қарорнинг 3-бандини бажариш юзасидан, Ўзбекистон Республикаси худудидаги фаолият юритувчи чет эл юридик шахслари-норезидентларни солик органларида ўз вақтида ва тўлиқ рўйхатдан ўтказиш, шунингдек улар томонидан тегишли соликларни тўланишини назорат килиш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитаси, Давлат божхона қўмитаси ва Марказий банк Бошқаруви қарор киладилар:

*2010 йил 9 январдан кучга киради.

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитаси, Давлат божхона қўмитаси ва Марказий банк Бошқарувининг 2003 йил 12 сентябрдаги 2003-67, 01-02/19-36 ва 240-В-сонли қарори билан тасдиқланган «Юридик ва жисмоний шахслар томонидан валюта операциялари амалга оширилишининг асосланганлиги юзасидан мониторинг олиб бориш тартиби тўғрисида»ги низомнинг (рўйхат рақами 1281, 2003 йил 4 октябрь) (Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идораларининг меъёрий хужжатлари ахборотномаси, 2003 й., 19-20-сон) 3-сонли иловасининг янги таҳрири иловага мувофиқ баён этилсин.

2. Ушбу қарор Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

Давлат солик
қўмитаси раиси
Б.ПАРПИЕВ.
2009-32-сон

Давлат божхона
қўмитаси раиси
С.НОСИРОВ.
01-02/19-29-сон

Марказий банк раиси
Ф.МУЛЛАЖНОВ.
240-В-3-сон

Тошкент ш., 2009 йил 9 декабрь.

**20 йил ҲОЛАТИ БҮЙИЧА ИШЛАРНИ БАЖАРИШ (ХИЗМАТЛАР КЎРСАТИШ, РОЯЛТИ)ГА
ИМПОРТ КОНТРАКТЛАРИ БҮЙИЧА ТЎЛОВЛАР ТЎГРИСИДА
АХБОРОТ***

N T/p	Мижознинг номи	СТИР	Хўжалик юритувчи субъект жойлашган жой	Хорижий контрагент- нинг номи ва унинг мамлакати	Контракт N ва санаси	Бажариладиган ишлар (кўрсатилган хизматлар, ројалти)нинг номи	Хорижий валюта тури
1	2	3	4	5	6	7	8

жадвалнинг давоми

Иш (хизмат кўрсатиш, ројалти тўланиши)нинг амалда бажарилиши		Ишлар бажарилган (хизматлар кўрсатилган) жой (Ўзбекистон Республикаси худудида ёки ундан ташқарида)	Бажарилган ишлар (кўрсатилган хизматлар, ројалти тўланиши) муддати (кунларда) ёки даври	Тўлов		Хорижий валютадаги контракт бўйича қарз		Изоҳ
БЮД ёки бажарилган ишлар (кўрсатилган хизматлар, ројалти тўлаш бўйича) далолатнома си-нинг N ва санаси	Хорижий валютада ги сумма			сумма	хорижий валютадаги сумма	дебиторлик	кредиторлик	
9	10	11	12	13	14	15	16	17

*Илова таҳририят томонидан ўзбек тилига ўгирилган. Маълумотнома тусига эга.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИ,
МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ
ҚАРОРИ

**«ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ТОМОНИДАН КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИГА
БЮДЖЕТДАН ТАШҚАРИ ЖАМҒАРМАЛАР ВА «МИКРОКРЕДИТБАНК» КРЕДИТ
ЛИНИЯЛАРИ ҲИСОБИДАН МИКРОКРЕДИТЛАР БЕРИШ ТАРТИБИ ТЎГРИСИДАГИ
НИЗОМ»ГА ҚЎШИМЧА ВА ЎЗГАРТИРИШЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА***

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан
2009 йил 30 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1548-4.

(«Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами», 2009 йил, 52-сон, 585-модда)

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси, 1995 й., 12-сон, 247-модда) ҳамда «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисингин Ахборотномаси, 1996 йил, 5-6-сон, 54-модда) қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви ва Молия вазирлиги қарор қиласи:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви ва Молия вазирлигининг 2005 йил 31 декабрда-

*2010 йил 9 январдан кучга киради.

ги 273-В, 111-сонли қарори (рўйхат рақами 1548, 2006 йил 21 февраль) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2006 йил, 8-сон, 60-модда) билан тасдиқланган «Тижорат банклари томонидан кичик бизнес субъектларига бюджетдан ташқари жамғармалар ва «Микрокредитбанк» кредит линиялари ҳисобидан микрокредитлар бериш тартиби тўғрисида»ги низомга иловага мувофиқ қўшимча ва ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

Марказий банк раиси
Ф.МУЛЛАЖНОВ.
33/2-сон

Молия вазири
Р.АЗИМОВ.
112-сон

Тошкент ш., 2009 йил 21 ноябрь.

**«ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ТОМОНИДАН КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИГА БЮДЖЕТДАН
ТАШҚАРИ ЖАМҒАРМАЛАР ВА «МИКРОКРЕДИТБАНК»
КРЕДИТ ЛИНИЯЛАРИ ҲИСОБИДАН МИКРОКРЕДИТЛАР БЕРИШ
ТАРТИБИ ТҮҒРИСИДА»ГИ НИЗОМГА КИРИТИЛАЁТГАН ҚҰШИМЧА ВА ЎЗГАРТИРИШЛАР**

1. 1-банднинг саккизинчи хатбошиси күйидаги таҳрирда баён этилсин:

«бюджетдан ташқари жамғармалар — Иш билан таъминлашга кўмаклашиш давлат жамғармаси, Деҳқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-куватлаш жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-куватлаш давлат қўмитаси хузуридаги Тадбиркорликни қўллаб-куватлаш ва корхоналарни таркибий ўзгартериш жамғармаси ҳамда собиқ «Бизнес Фонд»га қарашли кредит линияларини АТ «Микрокредитбанк»га қайтарилиши натижасида шаклнадиган АТ «Микрокредитбанк» (күйида — Микрокредитбанк) имтиёзли кредит ресурслари».

2. 39-банд қўйидаги таҳрирдаги бешинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

«Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш Республика мувофиқлаштирувчи кенгаши қарори билан белгиланган туманлардаги лойиҳаларни молиялаштириш учун Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-куватлаш давлат қўмитаси хузуридаги Тадбиркорликни қўллаб-куватлаш ва корхоналарни таркибий ўзгартериш жамғармаси кредит линиялари ҳисобидан бериладиган

микрокредитлар Марказий банкнинг амалдаги қайта молиялаш ставкасининг 50 фоизи микдорида ажратилади».

3. 45-банд қўйидаги таҳрирдаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-куватлаш давлат қўмитаси хузуридаги Тадбиркорликни қўллаб-куватлаш ва корхоналарни таркибий ўзгартериш жамғармаси билан бош банк ўртасида тузиладиган бош келишув Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш Республика мувофиқлаштирувчи кенгаши билан келишилган ҳолда амалга оширилади. Бунда ушбу жамғарма томонидан очилган кредит линиялари ҳисобидан микрокредитлар Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича Республика мувофиқлаштирувчи Кенгаши қарори билан белгиланган туманлардаги лойиҳаларни молиялаштириш учун йўналтирилади».

4. Мазкур қўшимча ва ўзгартеришлар Ўзбекистон Республикасининг Мехнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-куватлаш давлат қўмитаси, Савдо-саноат палатаси ва Ўзбекистон фермер хўжаликлари ўушмаси билан келишилган.

**Мехнат ва аҳолини ижтимоий
муҳофаза қилиш вазирини в.б.
А.ХАИТОВ.**

**Монополиядан чиқариш,
рақобат ва тадбиркорликни
қўллаб-куватлаш давлат
қўмитаси раисини в.б.
Б.УЛАШОВ.**

**Савдо-саноат
палатаси раиси
А.ШАЙХОВ.**

**Ўзбекистон фермер хўжаликлари
уюшмаси раисини в.б.
Т.БОЗОРОВ.**

2009 йил 21 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОГЛИКНИ САҚЛАШ ВАЗИРИНИНГ
БҮЙРУГИ

**ШИФОКОР РЕЦЕПТИСИЗ СОТИЛАДИГАН ДОРИ ВОСИТАЛАРИНИНГ РЎЙХАТИНИ
ТАСДИҚЛАШ ТҮҒРИСИДА***

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан
2010 йил 13 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2062.

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2010 йил, 1-2-сон, 11-модда)

Ўзбекистон Республикасининг «Дори воситалари ва фармацевтика фаолияти тўғрисида»ги Конуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 4-5-сон, 120-модда) ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 6 августдаги 404-сон «Республикада дори-дармонлар ва тиббий буюлар билан таъминлашни ва уларни тақсимлашни яхшилашга доир кечикириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорини бажариш мақсадида **буораман**:

1. Шифокор рецептисиз сотиладиган дори воситалари нинг рўйхати иловага мувофиқ тасдиқлансан.

2. Куйидагилар ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансан:

Ўзбекистон Республикаси соглиқни сақлаш вазирининг 2007 йил 25 сентябрдаги 422-сон «Шифокор рецептисиз сотиладиган дори воситаларининг рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида»ги бўйруғи (рўйхат рақами 1730, 2007 йил 20

октябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 43-сон, 435-модда);

Ўзбекистон Республикаси соглиқни сақлаш вазирининг 2008 йил 29 августдаги 390-сон «Шифокор рецептисиз сотиладиган дори воситаларининг рўйхатига ўзгартериш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги бўйруғи (рўйхат рақами 1730-1, 2008 йил 9 сентябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 37-38-сон, 388-модда).

3. Мазкур бўйруқ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

**Ўзбекистон Республикаси
соглиқни сақлаш вазири
А.ИКРАМОВ.**

Тошкент ш.,
2009 йил 21 декабрь
371-сон.

*2010 йил 23 январдан кучга киради.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ
ВА ИДОРАЛАРНИНГ НОРМАТИВ-ҲУҶКАТЛАРИНИ ДАВЛАТ
РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2009 ЙИЛ 19 ДЕКАБРДАН 2010 ЙИЛ 15 ЯНВАРГАЧА
БЎЛГАН МАЪЛУМОТНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ**

I. ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛДИ:

1. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 13 апрелдаги 173-сон қарорига иловада кўрсатилган «Бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари»га киритиладиган товарлар рўйхатини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг 2009 йил 1 декабрдаги 110, 01-02/8-30-сонли қарори.

2009 йил 21 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 713-1 (2009 йил 31 декабрдан кучга киради).

2. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 13 апрелдаги 173-сон қарорига иловада кўрсатилган «Бошқа ноозик-овқат истеъмол товарлари»га киритиладиган товарлар рўйхатини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг 2009 йил 1 декабрдаги 111, 01-02/8-26-сонли қарори.

2009 йил 21 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 714-1 (2009 йил 31 декабрдан кучга киради).

3. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 18 августдаги 233-сон қарори билан тасдиқланган Бюджет маблағлари ҳисобига Фундаментал, амалий тадқиқотлар ва инновацион ишларнинг илмий-техника дастурларини амалга оширишда қатнашувчи илмий-тадқиқот муассасалари илмий ва раҳбар ходимларининг базавий лавозим маошлари микдорларини ўзгартириш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Фан ва технологияларни ривожлантириши мувофиқлаштириш қўмитаси, Мехнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлигининг 2009 йил 16 декабрдаги 13, 80-К/К, 116-сонли қарори.

2009 йил 22 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2057 (2010 йил 1 январдан кучга киради).

4. «Суғурталовчининг муваққат маъмурияти тўғрисидағи низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Молия вазирининг 2009 йил 20 ноябрдаги 108-сонли бўйруғи.

2009 йил 22 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2058 (2010 йил 1 январдан кучга киради).

5. «Шаҳар ва туман ҳокимларни ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциялари тўғрисида намунавий низомга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-кувватлаш давлат қўмитасининг 2009 йил 24 декабрдаги 12, 91, 14-сонли қарори.

2009 йил 30 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1279-1 (2010 йил 9 январдан кучга киради).

6. «Юридик ва жисмоний шахслар томонидан валюта операциялари амалга оширилишининг ёсосланганлиги юзасидан мониторинг олиб бориш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси, Давлат божхона қўмитаси, Марказий банк Бошқарувининг 2009 йил 9 декабрдаги 2009-32, 01-02/19-29, 240-В-3-сонли қарори.

2009 йил 30 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1281-3 (2010 йил 9 январдан кучга киради).

7. «Тижорат банклари томонидан кичик бизнес субъектларига бюджетдан ташқари жамғармалар ва «Микрокредитбанк» кредит линиялари ҳисобидан микрокредитлар

бериш тартиби тўғрисидаги низомга қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Марказий банкি Бошқаруви, Молия вазирлигининг 2009 йил 21 ноябрдаги 33/2, 112-сонли қарори.

2009 йил 30 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1548-4 (2010 йил 9 январдан кучга киради).

8. «Клиник диагностика лабораторияларида ишлашда меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг 2009 йил 28 декабрдаги 81-Б-сонли бўйруғи.

2010 йил 7 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2059 (2010 йил 17 январдан кучга киради).

9. «Техник жиҳатдан тартиба солиш соҳасидаги эксперт кенгашлари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги бош директорининг 2009 йил 11 декабрдаги 534-сонли бўйруғи.

2010 йил 7 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2060 (2010 йил 17 январдан кучга киради).

10. «Китоб савдоси ташкилотлари ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг 2009 йил 10 декабрдаги 76-Б-сонли бўйруғи.

2010 йил 11 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2061 (2010 йил 21 январдан кучга киради).

11. «Шифокор рецептисиз сотиладиган дори воситаларининг рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг 2009 йил 21 декабрдаги 371-сонли бўйруғи.

2010 йил 13 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2062 (2010 йил 23 январдан кучга киради).

12. «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашишга оид қонун хужжатлари талабларини бузганликлари учун тижорат банклари, кредит уюшмалари, микрокредит ташкилотлари ва ломбардларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан қўлланладиган чоралар ва санкциялар тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2009 йил 29 декабрдаги 39/1-сонли қарори.

2010 йил 13 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2063 (2010 йил 23 январдан кучга киради).

13. «Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмалар билан таъминлаш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигининг 2009 йил 16 декабрдаги 53, 115, КК-19, 05-04-02-сонли қарори.

2010 йил 14 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2064 (2010 йил 24 январдан кучга киради).

14. «Инвентаризация жараёнида аниқланган мол-мулк камомади ва ортиқасининг бухгалтерия ҳисоби ва соликча тортиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақидаги қарорга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Мехнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг 2009 йил 17 декабрдаги 117, 2009-36, 78-сонли қарори.

2010 йил 14 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1334-1 (2010 йил 24 январдан кучга киради).

15. «Улгуржи савдо корхоналари томонидан ягона солик тўловини бўнак тўловларини ҳисобга олган ҳолда тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солик қўмитаси, Марказий банк Бошқарувининг 2010 йил 7 январдаги 2, 2010-1, 39/4-сонли қарори.

2010 йил 14 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2065 (2010 йил 24 январдан кучга киради).

16. «Дарё транспорти ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг 2009 йил 10 декабрдаги 76/1-Б-сонли бўйруги.

2010 йил 14 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2067 (2010 йил 24 январдан кучга киради).

17. «Темир йўл транспорти таъмирлаш ташкилотлари ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг 2009 йил 28 декабрдаги 82-Б-сонли бўйруги.

2010 йил 15 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2068 (2010 йил 25 январдан кучга киради).

18. «Банкларнинг депозит (омонат) сертификатларини чиқариш ва муомалада бўлиш тартиби тўғрисидаги низомга қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2009 йил 5 декабрдаги 35/6-сонли қарори.

2010 йил 15 январда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1859-1 (2010 йил 25 январдан кучга киради).

II. ДАВЛАТ РЕЕСТРИДАН ЧИҚАРИЛДИ:

1. Бошқа озиқ-овқат маҳсулотларига киритиладиган товарлар рўйхати. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган (рўйхат рақами 713, 1999 йил 4 май).

Адлия вазирининг 2009 йил 21 декабрдаги 284-мҳ-сонли бўйруги билан реестрдан чиқарилди.

2. Бошқа ноозиқ-овқат истеъмол товарларига киритиладиган товарлар рўйхати. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган (рўйхат рақами 714, 1999 йил 4 май).

Адлия вазирининг 2009 йил 21 декабрдаги 285-мҳ-сонли бўйруги билан реестрдан чиқарилди.

3. Бюджет маблағлари ҳисобига фундаментал, Амалий тадқиқотлар ва инновацион ишларнинг илмий-техника дастурларини амалга оширишда қатнашувчи илмий-тадқиқот муассасалари илмий ва Раҳбар ходимларининг ба-завий лавозим маошлари миқдорини ўзгартириш тўғрисида. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш қўмитаси, Мехнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган (рўйхат рақами 2019, 2009 йил 16 октябрь).

Адлия вазирининг 2009 йил 22 декабрдаги 286-мҳ-сонли бўйруги билан реестрдан чиқарилди.

4. Бюджет муассасалари ва ташкилотлари асосий фон-

длари бўйича Йиллик эскириш нормалари. СССР Вазирлар Кенгашининг 1973 йил 11 ноябрдаги 824-сон қарорига мувофиқ СССР Госплани, СССР молия вазирлиги, СССР Давкурилиш ва СССР МСБ томонидан 1974 йил 28 июнда тасдиқланган.

Адлия вазирининг 2009 йил 30 октябрдаги 241-мҳ-сонли бўйруги билан реестрдан чиқарилди.

Мазкур хужжатлар қонунчиликка ўзгартириш киритилиши ва/ёки янги норматив-хукукий хужжат қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.

5. Шифокор рецептисиз сотиладиган дори воситаларининг рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида бўйруқ, 1-сон ўзгартириш ва қўшимчалар. Ўзбекистон Республикаси соғлиқни саклаш вазири томонидан тасдиқланган (рўйхат рақами 1730, 2007 йил 20 октябрь) (рўйхат рақами 1730-1, 2008 йил 9 сентябрь).

Адлия вазирининг 2010 йил 13 январдаги 4-мҳ-сонли бўйруги билан реестрдан чиқарилди.

6. Умумтаълим мактабларини дарсликлар ва ўқув-мето-дик кўлланмалар билан таъминлаш тўғрисидаги низом. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ва Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги томонидан тасдиқланган (рўйхат рақами 1603, 2006 йил 24 июль).

Адлия вазирининг 2010 йил 14 январдаги 6-мҳ-сонли бўйруги билан реестрдан чиқарилди.

Мазкур хужжатлар қонунчиликка ўзгартиришлар киритилиши ва/ёки янги норматив-хукукий хужжат қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.

III. ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛИШИ ЛОЗИМ ЭМАС:

«Ацетонни саклаш ва кўллашда хавфсизлик қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»ги, «Тутун ва шамоллатиш саноат кувурларини ишлаптишда хавфсизлик қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»ги, «Мембрана сақлагич курилмала-

рини ишлаб чиқиш, тайёрлаш ва ишлатиш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»ги бўйруқлар. «Саноатконтехназорат» давлат инспекцияси бошлиги томонидан тасдиқланган.

Адлия вазирлиги билан келишилган ҳолда ушбу хужжатлар техник хужжат деб топилди.

Мазкур хужжатлар белгиланган тартибда кўрсатилган идора томонидан тасдиқланниб, кучга киритилиши мумкин.

Адлия вазирлигига давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлмаган хужжатларда қонун хужжатларига зид қоидалар бўлмаслиги лозим.

**Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг
Идоравий-меъёрий хужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси
томонидан тайёрланди.**

Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 233-38-67, 232-00-28.

ВАКОЛАТХОНА ВА СУФУРТА МУКОФОТИ

Чет эл компанияларининг ваколатхоналари учун иш берувчининг мажбурий сугурта шартномаси бўйича сугурта мукофоти қандай хисобланади?

Умумий ҳолда ваколатхоналарга ХХТУТ коди берилмайди, агар ушбу вазиятда ўртacha коэффициент (3,4) кўлланса, амалда оғис ҳодимлари учун курилиш-монтаж ташкилотларининг ҳодимларига белгилангидан юқори коэффициент (улар бажарадиган лавозим вазифаларининг хавфлилик даражаси бўйича) кўлланади. Шундайми?

Тушунтиришингиз учун олдиндан миннатдорчилик билдираман.

Хурмат билан А.Бурнаев.

— Тўғри, расман олганда сиз ҳақсиз. Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиши қоидаларининг (ВМнинг 2009 йил 24 июндаги 177-сон қарорига 1-иолова, бундан кейин – Қоидалар) 23-бандига мувофиқ, мажбурий сугурта қилиш шартномаси бўйича сугурта мукофоти мидори тасдиқланган сугурта тарифларига биноан хисоблаб чиқарилади. Улар иш берувчи фаолият турларининг хавфлилик даражасига боғлиқ равишда белгиланади (Қоидаларга 9-иолова). Қоидаларга 9-иолованинг 6-бандига мувофиқ, агар иш берувчи фаолият турларининг хавф-

лилик даражаси таснифлашида (бундан кейин – Таснифлаш) келтирилмаган фаолият турини амалга оширган тақдирда, фаолиятнинг ушбу турига нисбатан профессионал таваккалчилик даражалари бўйича 3,400 мидорида сугурта тарифларининг ўртacha қийматига тенг бўлган сугурта тарифи коэффициенти кўлланади.

Фуқаролик кодексининг 47-моддасига мувофиқ ваколатхона юридик шахснинг у турган ердан ташқарида жойлашган, юридик шахс манфаатларини ифодалайдиган ва уларни ҳимоя қиладиган алоҳида бўлинмасидир. Бинобарин, унга ХХТУТ коди берилиши мумкин эмас. Бироқ Мехнат кодексининг 15-моддасига асосан алоҳида таркибий бўлинмалар (ваколатхоналар) иш берувчи бўлишлари мумкин ва, демак, «Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш тўғрисида» Конуннинг (2009 йил 16 апрелдаги УРК-210-сон) 4-моддасига асосан ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб қасаллигига чалиниши ёки соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан унинг ҳаётни ёки соғлигига етказилган зарарнинг ўринини қоплаш бўйича иш берувчи ўз фуқаролик жавобгарлигини сугурталаш шарт. Тегишинча, ваколатхоналарга, худди Таснифлашда келтирилмаган фаолият турини амалга оширгичи иш берувчига нисбатан бўлганидек, 3,400 коэффициенти кўлланниши керак.

«Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конунини амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида».

Бироқ, моҳиятга кўра, бу – унчалик тўғри эмас, чунки ваколатхона воситачи ролини бажаради. Юқорида кўрсатилган Таснифлашга кўра, олди-сотдида, шунингдек транспорт, ўй-жой-коммунал ҳўжалиги, маший хизмат кўрсатиш, таълим, маданият ва соғлиқни сақлаш, фан соҳасида воситачилик хизматларини кўрсатадиган ташкилотлар 01-даражага киритиладилар ва 0,571 коэффициентига эгалар. Ваколатхона бажарадиган бошқа функциялар ҳам (реклама тадбирларини ишлаб чиқиш ва реклама материалларини яратиш, кўргазмаларни тайёрлаш ҳамда ташкил этиш ва хоказо) 01-даражага киритилади. Айни шу боис ўҳшашикка кўра унга нисбатан ўша коэффициентни кўллаш тўғри бўларди.

Масалан, ваколатхонанинг сугурта суммаси 22 000 000 сўмни ташкил қиласди. Агар 3,400 коэффициенти кўлланса, сугурта мукофоти 74 800 сўмни ташкил қиласди. Агар воситачилик хизматлари кўрсатадиган ташкилотларга ўхшаб, 0,571 коэффициентидан фойдаланилса, у 12 562 сўмни ташкил этиди.

Юқорида айтилганларни таҳлил қилганда, иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурталаш шартномаси бўйича сугурта мукофоти хисобкитобини тартибига солувчи мөъёрий ҳўжжатларга ўзгартишлар киритиш ҳамда чет эл компанияларни ваколатхоналар учун сугурта тарифи коэффициентини белгилаш масаласини қонун чиқариш йўли билан изга солиш мақсаддага мувофиқ бўларди.

Елена ЕРМОХИНА,
«Norma» МЧЖ эксперт-юристи.

МУҲРНИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ТИКЛАШ МУМКИН

Тадбиркорлик ташкилоти ҳар куни пул маблағларини тасарруф этади, шартномалар тузади, турли ҳўжжатларни имзолайди. Буларнинг ҳаммаси ҳўжжатлардаги имзоларининг ҳақиқийлигини ва мансабдор шахс ваколатларини муҳр билан тасдиқлашни талаб қиласди. Бироқ муҳр вақт ўтиши билан яроқсиз ҳолга келиши мумкин ёки унинг матнига, масалан, юридик шахс қайта номланганлиги сабабли ўзгартишишларни киритиш зарур бўлиб қолади. Кўпинча муҳр йўқолиб қолади ҳам. Ана шу вазиятларнинг ҳаммасида, иш туриб қолишига йўл қўймаслик учун иложи борича тезроқ уни тиклаш лозим.

Муҳрлар ва штампларни тайёрлаш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисида низомга (ички ишлар вазирининг бўйруғи билан тасдиқланган, АВ томонидан 2001 йил 27 октябрда 1077-сон билан рўйхатдан ўтказилган, бундан кейин – Низом) мувофиқ, муҳр – ваколати шахс томонидан у билдирган истак-ҳоҳишинг ёки унга нисбатан тайёрлаш, сақлаш ва фойдаланишнинг алоҳида тартиби белгиланган бошқа ахборотнинг ҳақиқийлигини кўшимча рашида расман тасдиқлаш учун ишлатиладиган восита. Юридик шахсда муҳрнинг бўлиши зарурлиги қонун билан мустаҳкамланган¹.

Юридик шахсларнинг номлари келтирилган барча турдаги муҳр ва штамплар, шу жумладан уларнинг дубликатларини штепмель-ўймакорлик корхоналари ичке ишлар Эрганлари берадиган рұксатномалар асосида тайёрлайдилар².

МУҲР ЭСКИРГАНДА

Матнга ўзгартишилар киритиш билан боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра (масалан, эскириш, шикастланиш ва ҳоказо) уларни алмаштириш чоғида муҳр тайёрлашга рұксатномалар берилади:

тадбиркорлик субъектлари учун – тадбиркорлик субъекти тўғрисида давлат реестридан маълумотлар (Низомнинг 7-иловасида келтирилган шаклда), унга янги муҳрлар тайёрлашга кўйидагилар асосида рұксатномалар берилади.

МУҲР МАТНИГА ЎЗГАРТИШЛАР КИРИТИЛГАНДА

Ташкилотнинг таъсис ҳўжжатларига муҳр матнida ўзгартишилар (кўшимчалар) вужудга келтирадиган ўзгариши ва кўшимчалар киритилганида янги муҳрлар тайёрлашга кўйидагилар асосида рұксатномалар берилади:

тадбиркорлик субъектлари учун – тадбиркорлик субъекти тўғрисида давлат реестридан маълумотлар (Низомнинг 7-иловасида келтирилган шаклда), унга янги муҳр, шунингдек алмаштирилаётган

муҳр эскизларининг 3 нусхаси илова қилинади. Тақдим этилган ҳўжжатлар асосида ички ишлар органи куръер ёки масъул шахс орқали улар олинган пайтдан бошлаб иккни иш кунидан ошмайдиган муддатда (Низомнинг 43-банди) муҳрнинг чизмаси қонун ҳўжжатлari талабларига мувофиқ келганда рўйхатга олувичи органга муҳр чизмасининг иккни нусхасини илова қилинган ҳолда муҳр тайёрлаш учун рұксатнома тақдим этади;

тадбиркорлик субъектлари имзоланишни сабабли шахс ташкилотлар учун – ариза (алмаштириш сабаби ва алмаштирилаётган муҳрлар сони кўрсатилган ҳолда), унга ваколатли давлат органининг тегишили ўзгартишилар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида карори нусхаси ҳамда муҳр ва штамп чизмасининг тасдиқланган 2 нусхаси илова қилинади.

МУҲР ЙЎҚОЛГАНИДА

Муҳр ва штампларнинг йўқолиши, ўғирланиши ёки йўқ қилинши: сабабли уларни тайёрлашга рұксатномалар берилши ариза асосида оширилади, унда ариза берувчининг жойлашган жойи (почта манзили) кўрсатилади. Аризага кўйидагилар илова қилинади:

1) йўқолган (йўқ қилинган, ўғирланган) муҳрни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисида газетада чоп этилган эълон;

2) топилган буюмлар орасида

йўқолган (ўғирланган) муҳрнинг йўқлиги ҳақида топилмалар бюро-сининг маълумотномаси;

3) йўқолган (ўғирланган, йўқ қилинган) муҳрнинг сакланиши ва фойдаланиши учун масъул шахснинг воқеа юз берган жой, вақт, сабаблар ва бошқа ҳолатлар баён этилган тушунтириши;

4) тегишили муҳр тайёрлашга рұксатнома олиши учун ички ишлар органларига тақдим этиладиган ҳўжжатлар³.

Йўқолиши, йўқ қилинганда ишларига боғлиқ ҳолда ички ишлар органни тўпланган маълумотномаси;

Чунончи, матбаа ва штепмель-ўймакорлик корхоналари учун муҳрлар ва штампларни ҳисобга олиш ва сақлаш қоидаларига риоя этиши учун масъул бўлган шахсларнинг бу қоидаларни бузиши, энг кам иш ҳақининг 0,5 бараваридан 1 бараваригача мидорда жарима солишга сабаб бўлиши назарда тутилган (МЖТКнинг 217-моддаси иккичи кисми).

Йўқолган (йўқ қилинган, ўғирланган) муҳр ва штампларни тайёрлашадиганларидан «Д» (дубликат) ҳарфи битилади.

Фойдаланиш учун яроқсиз эскиришилар киритиш чоғида шахсларнинг бу қоидаларни бузиши, энг кам иш ҳақининг 0,5 бараваридан 1 бараваригача мидорда жарима солишга сабаб бўлиши назарда тутилган (МЖТКнинг 217-моддаси иккичи кисми).

Ички ишлар органларига муҳр ва штампларни тайёрлашга рұксатнома берилади:

Мария ТУХТАРОВА,

пни топшириши рўйхатдан ўтказувчи органлар муҳр ва штампни тайёрлашга рұксатномани расмийлаштиришга ҳўжжатларни⁴ тақдим этиши билан бир вақтда амалга оширадилар.

Муҳрлар ва штампларни йўқ қилинганда ишларни бўлинмасининг ходими томонидан муҳрларни топширган ташкилотнинг раҳбари ёки у ишончнома билан ваколат берган вакил ёхуд шахслар ҳозирлигига, рұксатнома (муҳр ва штампни йўқ қилинган) рўйхатдан ўтказувчи орган орқали расмийлаштирилган ҳолда эса – бу ҳақда квитанцияга имзо чеккан рўйхатдан ўтказиши органининг масъул шахси ҳозирлигига амалга оширилади (Низомнинг 64-банди).

Йўқ қилиш пайтида каучук ва полимердан тайёрланган муҳрлар майда қисмларга киркилади ёки ёкиллади, металдан тайёрланганлари эса чукурлиги камидан 1 мм бўлган иккита кўндаланг чизик билан арраланади. Йўқ қилинган муҳр ва штампларни йўқ қилинган шаклда (Низомнинг 9-иоловаси) квитанция ёзилади, у муҳр ва штампларни йўқ қилинган лицензиялар назорати бўлинмасининг ходими томонидан имзоланади ва ички ишлар орган лицензиялар назорати бўлинмасининг муҳри билан тасдиқланади. Муҳр ва штамплар излари бўлган корешоги уларни йўқ қилиншига асос бўлиб ҳизмат қўлган ҳўжжатлар билан биргаликда ички ишлар органларига қолади. Квитанция йўқ қилиш пайтида ҳозир бўлган шахсга берилади.

Рұксатнома ва квитанциялар паспорт (шахсни тасдиқлайдиган бошқа ҳўжжат), шунингдек белгиланган тартибида расмийлаштирилган ишончнома тақдим этилганда берилади (корхона, муассаса, ташкилот раҳбари бундан мустасно). Рұксатнома (муҳр ва штампни йўқ қилинши) рўйхатдан ўтказувчи орган орқали расмийлаштирилган тақдирда рұксатнома ва квитанциялар ҳизмат гувоҳномасини тақдим этиган рўйхатдан ўтказувчи органнинг масъул ҳодимига берилади.

Ички ишлар органларининг муҳр ва штампларни тайёрлашга рұксатномаси рұксатнома берилган кундан бошлаб бир ой амал қилиш муддатига эгадир (Низомнинг 63-банди).

Мария ТУХТАРОВА,

«Norma» МЧЖ юристи.

ЭНГ ЯХШИСИНИ ТОП!

«Норма маслачатор» N 4 (237)

2010 йил 25 январь

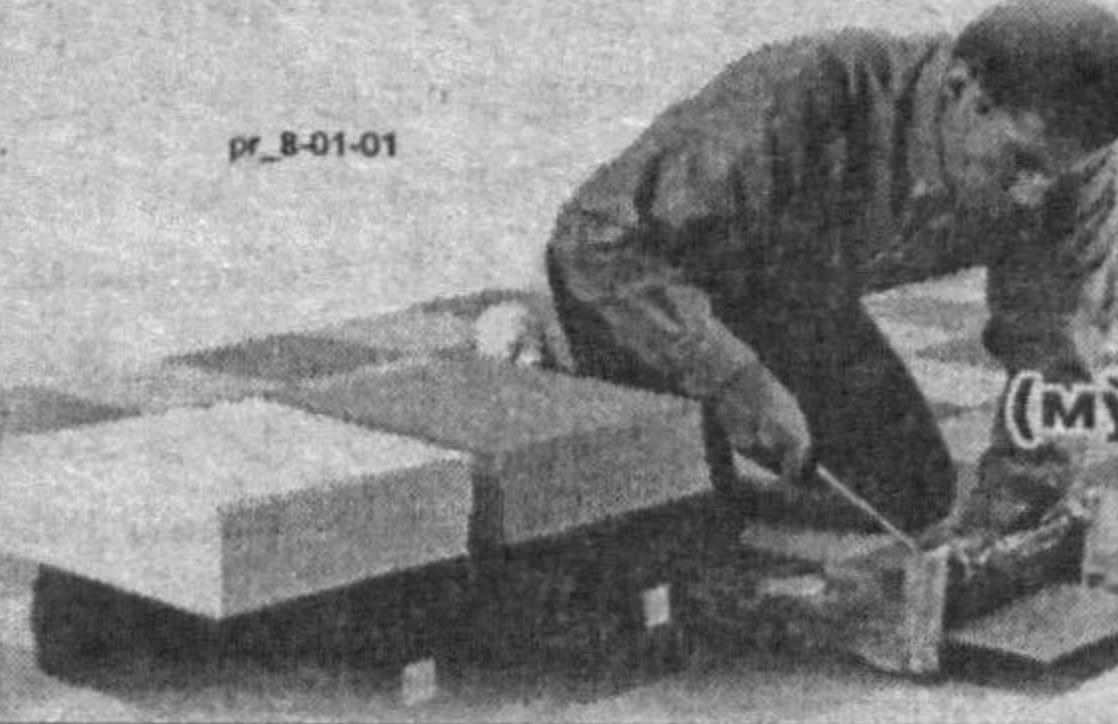

“SANAY” КК Хитой ва Италияда ишлаб чиқарилган юқори сифатли

КАФЕЛЬ

сотади, ўлчами 60x60, 45x45, 40x40

Буюртма бўйича Хитойдан ҳар қандай ускунани етказиб берамиз

Товар сертификатланган
Хизматлар лицензияланганТошкентдаги
омбордан сотиладиТўлов – исталган
шаклда

Тошкент ш., Ҳамза тумани,
Султонали Машҳадий кўч., 210
(мўлжал – шампан винолари заводи).
Тел. 269-44-66, факс 269-44-33,
Уали +99893 375-56-58.
E-mail: sanay_uz@yahoo.com

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖнинг вилоят филиаллари бошлангич баҳоси
ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади!

I. РКМБ Марказий идорасининг аукцион савдосига 1. Ҳамза тумани СИБ томонидан 15.06.09 йилдаги 1-2564/09-сонли ижро хужжатига асосан Тошкент ш., Ҳамза т., Оқдарё кўчаси, 1-муюлишда жойлашган, умумий майдони 628 кв. м, 9 та яшаш хонаси, 1 даҳлиз, 3 та ҳаммом, ертўла ва бостирилами дарвозадан иборат бўлган тугалланмаган турар жой биноси кўйилмоқда. Бошлангич баҳоси – 117 187 500 сўм. 2. Юнусобод тумани СИБ томонидан 08.01.2010 йилдаги 501-04-сонли ижро хужжатига асосан Тошкент ш., С.Рахимов т., Ҳамидхонов кўчаси, 2-уда жойлашган, тўрт хонали, умумий майдони 197,35 кв. м бўлган 30-хонадон кўйилмоқда.

Бошлангич баҳоси – 46 875 000 сўм.

Аукцион савдоси 2010 йил 23 февраль куни соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Талабгорлар диккатига! Юқоридаги кўчмас мулк 2010 йил 23 февралдаги аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, мазкур кўчмас мулкни сотиш юзасидан тақрорий аукцион савдоси 2010 йилнинг 16 марта куни бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиласиз. Аукцион савдоси юзасидан барча маълумотларни 228-79-52 телефон рақами ёки биржанинг www.rkmb.uz расмий вебсайти орқали олишингиз мумкин.

Шунингдек 2010 йил 9 февраль куни соат 11.00 да тақроран бўлиб ўтадиган аукцион савдосига Оҳангарон тумани СИБ томонидан Оҳангарон т., Янги Ҳаёт кўргонида жойлашган, умумий майдони 67 987,19 кв. м бўлган чорвачилик комплекси, 210,08 кв. м машиий хизмат кўрсатиш биноси, 253,05 кв. м ётқозона, 4 064 кв. м м-2 марказий устахона, 503,13 кв. м м-2 1-каватли оғис бино ҳамда 1 180,06 кв. м м-2 клуб ва биноларда иборат «Янги Ҳаёт» ОАЖга тегишли бўлган бино ва иншоотлар кўйилмоқда (07.04.09 й. №722). Бошлангич баҳоси – 227 774 755 сўм.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закалат келишувига асосан, мулк бошлангич баҳосининг 10%дан кам бўлмаган миқдорда закалат пулени, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибида, тўлов хужжатида ижро хужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағон ф-даги қўйидаги хисобракамига тўлашлари шарт: x/p: 20210000300571452114, МФО: 01036, ИНН: 200933850. Манзилимиз: Тошкент ш., С.Рахимов т., М.Ўразбоев кўчаси, 1-А-уи. Тел. 228-7952.

II. РКМБ Фарғона вилояти филиалининг аукцион савдосига Фарғона тумани СИБ томонидан 23.11.2009 йил 15-09-02/23005-сонли ижро хужжатига асосан хатланган Фарғона тумани, Чекшўра қ.ф.да жойлашган «Башорат» МЧЖга тегишли умумий эгаллаган майдони – 8 240,00 кв. м дан иборат бино-иншоотлар кўйилмоқда. Бошлангич баҳоси – 188 000 000 сўм.

Аукцион савдоси 2010 йил 25 февраль куни соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Талабгорлар диккатига! Юқоридаги бино-иншоотлар 2010 йил 25 февралдаги аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, мазкур бино-иншоотларни сотиш юзасидан тақрорий аукцион савдоси 2010 йил 12 марта куни соат 11.00 да бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиласиз.

Аукцион савдоси юзасидан барча маълумотларни 8-373-224-68-70 телефон рақами ёки биржанинг www.rkmb.uz расмий вебсайти орқали олишингиз мумкин.

Аукцион савдосида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закалат келишувига асосан, мулк бошлангич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулени, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибида, тўлов хужжатида ижро хужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБ Фарғона вилояти филиалининг АТ «Халқ банки» Фарғона вилоят филиалидаги қўйидаги хисобракамига тўлашлари шарт: x/p: 20210000700571452023, МФО: 00497, ИНН: 200933850. Манзилимиз: Фарғона ш., М.Қосимов кўчаси, 35-уи. Телефон: (8-373) 224-68-70.

III. РКМБ Хоразм вилояти филиалининг аукцион савдосига: 1. Урганч шаҳар суд ижро чилари бўлими томонидан хатланган 16.03.2007 й. 370-сонли, 05.10.2007 й. 6262-сонли, 31.12.2007 й. 7075-сонли, 04.08.2008 й. 3894-сонли, 23.09.2008 й. 4918-сонли, 17.10.2008 й. 7707-сонли, 25.11.2008 й. 9892-сонли, 11.05.2009 й. 2483-сонли ижро вақақаларига асосан, «Хоразм вилояти МТП бирлашмаси» ОАЖга қарашли бўлган, Урганч шаҳар, Ҳонқа кўчаси, 36/2-уда жойлашган, умумий ер майдони – 3 920,53 кв. метрни, шундан курилиш ости ер майдони – 569,38 кв. метрни ташкил қилган маъмурӣ бино, ҳожатхона биноси, чорбог девори атрофидаги асфалт майдонлар ва йўлаклар ва телефон алоқаси минораси. Бошлангич баҳоси – 180 279 810 сўм, курилиш ости ер майдони – 189,02 кв. метрни ташкил қилган меҳмонхона биноси, бошлангич баҳоси – 29 173 770 сўм. 2. Хива тумани суд ижро чилари бўлими томонидан хатланган 07.08.2007 й. 4497, 17.11.2008 й. 9675, 06.04.2009 й. 1932, 14.05.2009 й. 2855-сонли ижро вақақаларига асосан Хива шаҳар, Космобод посёлкасида жойлашган «Хива агрокурилиш» МЧЖга қарашли бўлган, курилиш ости ер майдони – 394,38 кв. метрни ташкил қилган 2 қаватли маъмурӣ бино. Бошлангич баҳоси – 216 089 378 сўм. 3. Ҳазорасп туман суд ижро чилари бўлими томонидан хатланган 15.09.2008 й. 5095-сонли ижро вақақасига асосан «Курилиш материаллари комбинати» ОАЖга қарашли бўлган, Питнак шаҳар, К.Отаниёзов кўчасида жойлашган, курилиш ости ер майдони – 1 500,96 кв. метр бўлган устахона биноси. Бошлангич баҳоси – 80 716 520 сўм.

Аукцион савдоси 2010 йил 9 февраль куни соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Талабгорлар диккатига! Юқоридаги мулклар 2010 йил 9 февралдаги аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, сотилмаган мулкларни сотиш юзасидан тақрорий аукцион савдоси 2010 йил 25 февраль куни бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиласиз.

Аукцион савдоси юзасидан барча маълумотларни 8 (362) 226-43-64 телефон рақами ёки биржанинг www.rkmb.uz расмий вебсайти орқали олишингиз мумкин.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закалат келишувига асосан, мулк бошлангич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулени, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибида, тўлов хужжатида ижро хужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБнинг Хоразм вилояти филиалидаги қўйидаги хисобракамига тўлашлари шарт: 20210000700571452056, АТИБ «Ипотека» банки «Тинчлик» филиали, МФО: 00580, ИНН: 200933850. Манзил: Хоразм вилояти, Урганч шаҳри, Й.Бобоҷонов кўчаси, 23-уи. Телефон: 226-32-63, факс: (8-362) 224-36-97.

Юқорида кўрсатилган мол-мулклар билан тегиши суд ижро чилари бўлими вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун-қолгандага тўхтатилади.

Диккат қўйидаги автотранспорт воситасининг аукцион савдоси тўхтатилганлигини маълум қиласи: Миробод тумани СИБ томонидан тақдим қилиниб, «Солик ва божхона хабарлари» газетасининг 14.12.2009 йилдаги 50-сонида чоп этилган хабарнома билан аукцион савдосига чиқарилган «Нексия» русумли, д/р 11Q9402 бўлган, 1999 йилда и/ч автотранспорт воситасининг аукцион савдоси тўхтатилди. Асос: Миробод туман суд ижро чилари бўлимининг 14.01.2010 йилдаги 13155-11-сонли хати. Манзилимиз: Тошкент ш., С.Рахимов т., М.Ўразбоев кўчаси, 1-А-уи. Тел. 228-7952. www.rkmb.uz. Лицензия: DB 001 №000004.

ЭНЕРГИЯНИ ТЕЖАШ МАҚСАДИДА

QUVVAT® ишлаб чиқаради

МАСЛУЛТИН ЧЕКЛАНГАН ЖАМОИТИ

ЭЛЕКТРОН СУВ ҲИСОБЛАГИЧЛАР ИССИКЛИК ҲИСОБЛАГИЧЛАР SUMMATOR-3

Товарлар сертификатланган Хизматлар лицензияланган

Ангрен ш. +(99870) 662 44 77, +(99893) 182 46 57, Тошкент ш. +(99898) 300 22 67
E-mail: sales@quvvat.uz, web-site: www.quvvat.uz

112-09

• РЎЙХАТЛАР

* Тошкент шаҳар хўжалик суди томонидан Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 53-моддасига мувофиқ Яккасарой туманидаги қўйидаги хўжалик юритувчи субъектларни тугатиши тўғрисидаги қарор қабул килинди ва уларга нисбатан тугатиши ҳаракати бошланди:

Корхона номи	Қарор рақами	Санаси
“ZARAFSHON QURILISH” XК	10-0917/16957	30.11.2009
“GUL-INS-TASHKENT” МЧЖ	10-0917/16960	30.11.2009
“VU-JIN” МЧЖ	10-0917/16959	30.11.2009
“JAHON PETROL TECHNOLOGY” МЧЖ	10-0917/16949	30.11.2009
“FOTO-MULTI-SERVIS” XК	10-0917/16956	30.11.2009
“AR-RAXMON KELAJAK” МЧЖ	10-0917/16955	30.11.2009
“RILA-RICH” XК	10-0917/16953	30.11.2009
“ЯРКИЙ СВЕТ” XК	10-0917/16954	30.11.2009
“BAY IMEX SAVDO” МЧЖ	10-0917/16952	30.11.2009
“GRAND ROYAL LUX” МЧЖ	10-0917/16951	30.11.2009
“ABU BAKR SAVDO” XК	10-0917/16950	30.11.2009
“PO'LATQURILMA” МЧЖ	10-0917/16958	30.11.2009
“TEXNIK MARKAZI” МЧЖ	***	
“TURBO-INVEST” МЧЖ	10-0912/17926	14.12.2009
“AVA EXPRESS TRANS” МЧЖ	10-0912/17927	14.12.2009
“TEMIR YO'L TRANS LOGIST” МЧЖ	10-0912/17928	14.12.2009
“OSIYO POJ SERVIS” МЧЖ	10-0912/17922	14.12.2009
“ELEKTRIK ALPHA SERVIS” ЁАЖ	10-0912/17923	14.12.2009
“SPETSMTSAJ STORY EFFEKT” МЧЖ	10-0912/17931	14.12.2009
“ASIA VISION SERVIS” МЧЖ	10-0912/17925	14.12.2009
“MUSAFFO ZAMIN” МЧЖ	10-0912/17929	14.12.2009
“ZULFIZAR STORY MONTAJ” МЧЖ	10-0912/17930	14.12.2009
“TAYANCH KSM” ШК	10-0919/19210	11.01.2010
“CHERNOBIL ALTRONA BAXT” ШК	10-0919/19211	11.01.2010
“GRAND AVIA LUX” МЧЖ	10-0919/19201</	

"OSIYO-AUDIT"аудиторлик
компанияси

"OSIYO-AUDIT" Ўзбекистон 29.02.2008 йилдаги 00124-сон лицензияси (1998 йилдан бўн фаслият юритади). 500 млн сўмга суюрга полиси мавқуд.

**Барча хўжалик юритувчи
субъектларнинг аудиторлик текширувлари
Барча турдаги аудиторлик хизматлари**

Сертификатланган аудиторлар ва бош бухгалтерлар доимий ишга таклиф этилади

Тел.: 236-11-60, факс 236-24-32, уяли 111-36-37. Е-mail: osiyo-audit@mail.ru

Вилоятлардаги алоқа боғлаш телефонлари:

Нукус – (8-361) 350-40-35, Андижон – (+99897) 103-83-08, Бухоро – (8-365) 300-37-15, 223-20-40, Наманган – (+99869) 250-77-11, Навоий – (8-365) 300-37-15, 223-20-40, Қарши – (8-365) 300-37-15, 223-20-40, Фарғона – (+99873) 502-95-74, Ҳоразм – (8-361) 350-40-35.

Ўзр Айниг 12.01.2005 йилдаги 991-сонли гувоҳномаси.

28.03.2008 йилдаги 00642-сонли лицензия.

"AMIR-AUDIT" МЧЖ

- Хамма турдаги аудиторлик хизматлари
- Бухгалтерия ҳисоботи ва баланс тузиш

Устав капиталимиз - Ўзрдаги 5000 ЭКИХдан ортик

САР сертификатига эга
аудиторлар керак.

Тел: 409-04-23. Факс: 294-77-48

• РЎЙХАТЛАР

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2009 йил 17 декабрдаги 11-0906/19737-сонли ажримига асосан Зангиота туманидаги "ТОСИВ-ОХУН" ХК, 2009 йил 2 декабрдаги 11-0906/19739-сонли ажримига асосан "KELAJAK KAFOLAT QURILISH" ХК ва 2009 йил 2 декабрдаги 11-0906/19738-сонли ажримига асосан "ИНЖЕСЕРВИС ЭКО" ХК соддалаштирилган тартибда банкрот деб эътироф этилган ва ягона Давлат реестридан чиқариш белгиланган. Тугатиш бошқарувчиси этиб Зангиота туман ДСИ ходими Ш.Латипов тайинланган. Мазкур корхоналарнинг таъсис хўжатлари, давлат рўйхатидан ўтганилиги тўғрисидаги гувоҳномалари, думалок муҳр ва бурчак штамплари ҳамда бошқа хўжатлари бекор қилинади. Ушбу корхоналарга алоқадор шахслар ва корхоналар 1 ой давомида ўз мурожаатларини кўйидаги манзилга билдиришлари мумкин: Зангиота тумани, Эшонгузар К.Ф.Й., Охунбобоев кўчаси, 23-уй, Зангиота туман ДСИ биноси.

Тел. 270-70-31.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2010 йил 16 январдаги ажримларига асосан Учтепа туманидаги банкрот деб эътироф этишга оид иш юритилиб, кузатув жараёни бошланган корхоналар

РЎЙХАТИ

Корхона номи

"Ideal Forbog" МЧЖ	10-1006/735	Д.Юлдашев
"Trial avto prim" МЧЖ	10-1006/732	Б.Бобомуродов
"Nuroniy Umid" М	10-1006/733	Д.Юлдашев
"Soliha Akmal" МЧЖ	10-1006/731	А.Ахмедов
"Erkin real servis" МЧЖ	10-1006/734	Б.Бобомуродов

Мазкур корхоналар бўйича кредиторларнинг 1-йилиши 2010 йил 28 январь соат 10.00 да ўтказилади. Кузатувга оид ишлар Тошкент ш., М.Шайхзода кўчаси, 1-уй, Учтепа туман ДСИ биноси, 3-қават, 309-хонада давом этмоқда. Тел.: 274-28-70, 275-95-10.

Банкротлик иши Тошкент шаҳар хўжалик суди биносида 2010 йил 5 февраль куни соат 11.30 да Тошкент шаҳар хўжалик суди судьяси Д.Р.Соатов томонидан кўрилади.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2010 йил 5 январдаги 10-0916/18057(19)-сонли ҳал қилув қарорига асосан Юнусобод туманидаги "TSP MATERIAL" МЧЖ банкрот деб эълон қилинди. Тугатиш бошқарувчиси этиб Сергели туман ДСИ ходими М.Ахмурзаева тайинланган. Мазкур корхонага тегишли думалок муҳр ва бурчак тамғалари бекор қилинади. Кредиторлар эълон чиқсан кундан бошлаб 1 ой давомида кўйидаги манзилга мурожаат этишлари мумкин: Тошкент ш., Сергели тумани, Змавзе, Янги Сергели кўчаси, ба-уй; Сергели туман ДСИ биноси, 4/4-хона.

Тел.: 257-77-70, 257-74-51.

***

Тошкент шаҳар Яkkасарой туманидаги молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган, таъсисчилари топилмаган ва уларга нисбатан фаолияти тугатилиш жараёни бошланган корхоналар

РЎЙХАТИ

Почта ёки үй

манзили

Таъсисчи

ва раҳбар исм-шарифи

Воҳидов, 26/2 (Фарғона йўли, 9-33)

Х.Абдусаломов

Бошлиқ, 6-23 (Қоракўл 1-тор кўч., 30а)

М.Усмонов(А.Жалилов)

Каримов, 13 (Фарғона йўли, 9-33)

К.Валеева(Вайз Франс Жозеф)

Чилонзор 11-59-12(Юнусобод 18-42-31)

О.Передаренко(А.Голосняк)

***

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2010 йил 21 январдаги 11-1016/517-сонли ажримига асосан Зангиота туманидаги "SARBODA QURILISH" ХК ва 11-1016/519-сонли ажримига асосан "ШАҲОДАТ" ХК ҳамда 11-1016/518-сонли ажримига асосан хусусий тадбиркор "НАЗАРОВ ШЕРЗОД КЎЧКОРОВИЧ" соддалаштирилган тартибда банкрот деб эътироф этилган ва ягона Давлат реестридан чиқариш белгиланган. Тугатиш бошқарувчиси этиб Зангиота туман ДСИ ходими Ш.Латипов тайинланган. Мазкур корхоналарнинг таъсис хўжатлари, давлат рўйхатидан ўтганилиги тўғрисидаги гувоҳномалари, думалок муҳр ва бурчак штамплари ҳамда бошқа хўжатлари бекор қилинади. Ушбу корхоналарга алоқадор шахслар ва корхоналар 1 ой давомида ўз мурожаатларини кўйидаги манзилга билдиришлари мумкин: Зангиота тумани, Эшонгузар К.Ф.Й., Охунбобоев кўчаси, 23-уй, Зангиота туман ДСИ биноси.

Тел. 270-70-31.

Корхона номи

СТИР

Рўйхатга олинган қарор
санаси ва рақами

Рўйхатдан ўтган гувоҳнома

рақами ва санаси

(OKPO)

Карор рақами

"VASARA-TRADE" МЧЖ	003714-11	02.04.2008	22478943	10-0913/18260
"INTER PRO GLOBAL" МЧЖ	003395-11	26.11.2007	22478676	10-0913/18261
"INTERFASER SOLUTION" МЧЖ	002906-11	03.07.2007	22553202	10-0913/18262
"GOLAN-TEHNO" МЧЖ	002313-11	02.05.2006	22643046	10-0913/18263

"CHERLANA QURILISH PLUS" МЧЖ	300920595	28.08.08	003414-03	22217800	10-0913/18483
"SOLGER PLUS GROUP" МЧЖ	300902514	04.08.08	003376-03	22478676	10-0913/18261
"TANDEM PLUS" МЧЖ	206977554	03.04.09	003480-03	22321325	10-0913/18264
"ERKIN UNIVERSAL SERVIS" МЧЖ	301079991	23.03.09	003713-03	22217800	10-0913/18263
"TANHO QURILISH" МЧЖ	300715446	27.06.08	003045-03	22478676	10-0913/18261
"ORENG BIZNES PLUS" МЧЖ	300675330	14.04.08	002971-03	22478676	10-0913/18261

Мазкур корхоналар бўйича тугатиш бошқарувчиси этиб Я.Рахимов тайинланган. Корхоналарнинг таъсис хўжатлари, давлат рўйхатидан ўтганилиги ҳакидаги гувоҳномалари, думалок муҳр ва бурчак штамплари, шунингдек белгиланган тартибда давлат архивга топширилиши лозим бўлган бошқа хўжатлари бекор қилинади. Кредиторлар йилиши 2010 йил 8 февралда ўтказилади. Банкротликка оид тугатиш ишлари давом этмоқда. Кредиторлар даволари ўзин чиқсан кундан бошлаб 1 ой муддат ичда кўйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Нукус кўчаси, 23а-уй, 607-хона.
--

Соғлиқни ўйланг

УЛЬТРАБИНАФША НУРЛAR:
НАТИЖА ҚАНДАЙ?

Бугунги кунда сунъий қорайиш билан ҳеч кимни қойил қолдириб бўлмайди – бу кундалик ҳолга айланган. Бироқ бундан солярийларга қаршилик билдирувчилар сони камаймади. Улардан энг биринчилари – шифокорлардир. Кўпчилик мутахассислар эса солярий ҳеч қандай ҳавф солмайди, аксинча у фойдали, деб тъкидашмоқда. Кимга ишониш керак?

Ультрабинафша нурлар таъсирида қорайиш оз беради, бу нурлар даставвал терапевтик мақсадларда кўлланилган, кейинчалик эса улардан табии қорайишда фойдаланилган.

Ультрабинафша нурлар таъсирида терида эпидермиснинг кенгайишига ва меланин синтезига олиб келувчи жараёнлар фаоллашади, бу эса моҳиятнан, организмнинг ҳимоя реакцияси ҳисобланади.

Сунъий қорайишнинг ўзига хос жихатлари хам бор: нурланишда ультрабинафша нурлар миқдорини қатъий дозалаш имконияти табиий кўёш нурларидан ҳимояланишга эришишга олиб келади, айниқса тоғларда ёки жизира мақимга эга жойларда дам олишга отланаётгандар учун бу фойдалидир. Бундан ташкири, мидори дозаланган ультрабинафша нурлар организм учун энергия манбай ҳисобланади.

Ультрабинафша нурлар биокимёвий тузилмани бузадиган ҳолатлардаги ҳаддан ташкири қорайиш тери учун хавфли ҳисобланади,

бунинг оқибатида эркин радикаллар қалқиб чиқади ва кўйиш юз беради.

УЗОҚ ВА БАХТЛИ УМР КЎРИШНИНГ
ҮНТА ҚОИДASI

Узоқ умр кўриш шартларининг «олтин» рўйхати «Нью Сейентист» журналида чоп этилган.

Биринчи навбатда – мўнтазам жисмоний ва руҳий ҳаракатлар билан фаол ҳаёт кечириш тарзини олиб бориш.

Бошқа ғоятда мухим жиҳати – тўлиқ ижтимоий турмуш кечириш ва биринчи ўринда никоҳ.

Турмуш тарзини ва яшаш жойини алмаштириш ҳам узоқ умр кўришнинг сабабларидан бири ҳисобланади.

Олимлар меърида алкоголь истеъмол қилинишига ҳам эътироуз билдиришмайди.

Шунингдек, мия фаолиятини мунтазам ишчи ҳолатда ушлаб туриш лозим – кроссвордлар ениш, коллекциялар тўплаш билан шугулланиш керак.

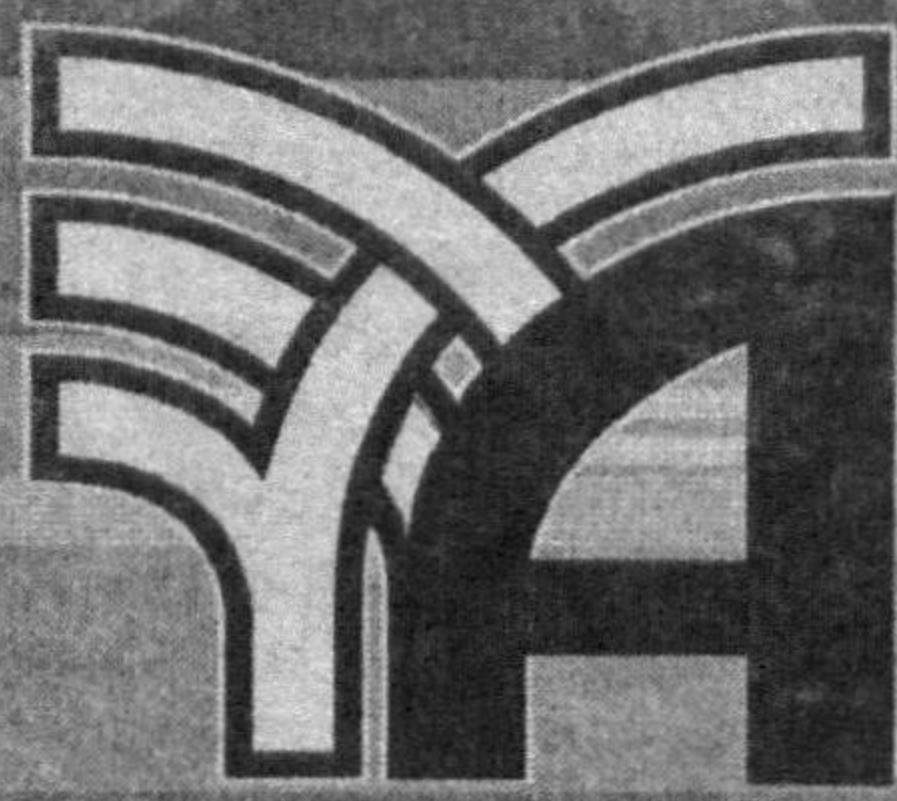
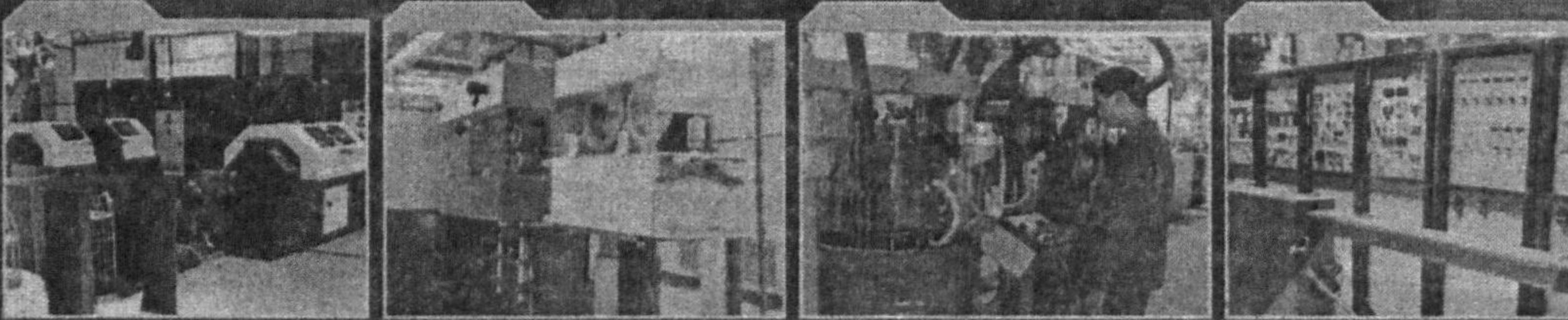
Шифокорлар хузурига боришдан қочмаслик лозим.

Тўғри оқватланиш керак.

Таваккал ишларга киришиш ва аклий кескинликни талаб қиладиган иш билан шугулланиш жуда мухимdir.

Буни са

МДХдаги ЭНГ ЙИРИК ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАРДАН БИРИ

**НДИЖОН
КАБЕЛЬ
ЗАВОДИ**
**TÜV
CERT
EN ISO 9001**
РЕАЛ НАРХЛАР БҮЙИЧА СИФАТ ВА КАФОЛАТ

Тошкент ш., М.Жалил кўч., 92. Тел.: (99871) 150-11-77 (кўп тармокли), 150-55-66 e-mail: tashkent@ak.uz, www.cable.uz

• РЎЙХАТЛАР
**"Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2010 йил 12 январдаги қарорлариға асосан
Собир Раҳимов туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ**

Корхона номи	СТИР	Рахбар исм-шарифи	Юридик манзили	Қарор рақами
"АЗАМАТ-СД" ИЧТФ	200652007	С.Шайхов	Иброҳим ота кўч., 20	10-0914/19848
"JANGOVAR" ХФ	200656942	Р.Махмудов	А.Терновский кўч., 2	10-0914/19845
"GENERAL GRAND UNIVERSAL" ХК	300351544	А.Шоумаров	Беруний, 2-67	10-0914/19847
"SHOHIDA ELIT" ХК	300939325.	Ш.Газатураева	Қамарнико 1-ўтар кўч., 22	10-0914/19844
"MUSHTARI FAYZ" ХК	300738994	Р.Умаров	Ген.Фофуров 1-берк кўч., 1а	10-0914/19842
"TO'RABEK OMADLI DAVR" ХК	301225708	О.Рихсиев	Шифокор 2-берк кўч., 3	10-0914/19843
"GLOBAL MODA" МЧЖ	205322405	Ж.Ахмедов	Ленточная, 6-берк кўч., 2	10-0914/19846
"INTEGRA-STYLE" МЧЖ	205318306	М.Хомидова	Широк, 100	10-0914/19840
"BUXARO TRAVEL TOURIZM" МЧЖ	205825317	Я.Қодиров	Абдураҳмонов кўч., 8	10-0914/19837
"HIGH-TECH SERVICE" МЧЖ	205019076	М.Сайдов	Чилонзор 14-1а-25	10-0914/19841
"COMMANDO TRADING" KK	201348937	К.Негматова	Юнусобод 4-37-40	10-0914/19828
"ACTIV KOMMUNAL SERVIS" МЧЖ	206989714	И.Якубов	Қиброй тум., Орзу кўч., 113	10-0914/19833
"OROM NUR SAVDO" ХК	301023760	О.Хайтбоева	Ниёзов-Форобий кўч., 6-26	10-0914/19835
"MUZAFFAR ASAL" ХК	301108242	М.Миродилов	Сағбон кўч., т-4, 66	10-0914/19823
"ELMUS SAVDO" ХК	301071742	Д.Саматов	Тансикбоев-3, 31-19	10-0914/19829
"BEST EXCLUSIVE" МЧЖ	300823139	Н.Рустамов	Беруний кўч., 5-1, 13а-17	10-0914/19838
"CLEVER AND HANDSOME" МЧЖ	301146569	Х.Кенжав	Қорақамиш 1/2, 3-65	10-0914/19830
"CHIPSET SERVIS" МЧЖ	205880044	Ф.Камилов	Зарқайнар,	
"INOG'OM OMAD" МЧЖ	301135700	С.Исаев	Уйланиш топ кўч., т-5, 6	10-0914/19834
"UMID FAYZ OMAD" МЧЖ	301047121	Р.Алавитдинов	Дўстлик-2, 1-68	10-0914/19836
"TOSHTEX QURILISH-SERVIS" ШК	205850263	К.Абдулаев	1-Чимбой кўч., 51	10-0914/19832
"RO'YO SAVDO BIZNES" МЧЖ	300974624	К.Тагирова	Қорасарой кўч., 65	10-0914/19831

Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр ва бурчак тамғалари ҳамда бирламчи таъсис хўжатлари ва давлат рўйхатидан ўтказилганини тўғрисидаги гувоҳномалари бекор қилинади. Даъволар эълон чиқсан кундан бошлаб 2 ой давомида Собир Раҳимов тумани ҳокимияти маҳсус комиссияси томонидан қабул қилинади. 2 ой мобайнида даъво билан туман маҳсус тугатиш комиссиясига мурожаат қилинмаган ҳолда корхоналар белгиланган тартибида давлат реестридан чиқарилади. Тел.: 227-15-73, 228-68-90, 228-07-54.

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2010 йил 12 январдаги ажримлариға асосан Миробод туманидаги банкрот деб эътироф этишга оид иш юритилиб, кузатув жараёни бошланган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Рўйхатга олинган қарор санаси ва рақами	КТУТ	Ажрим рақами (ОКПО)
"AZIMUT PLUS SERVIS QURILISH" МЧЖ	300931542	11.09.08 003435-03	22479078	10-01013/618
"DIADOR-PLUS" ХК	300559972	07.09.07 002754-03	22103373	10-01013/619

Мазкур корхоналар бўйича мувакқат бошқарувчи этиб С.Абдураҳимов тайинланган. Кредиторлар иғилиши 2010 йил 25 январь соат 10.00 да ўтказилади. Кузатувга оид ишлар кўйидаги манзилда давом этмоқда: Тошкент ш., Нукус кўчаси, 23а-үй, Миробод туман ДСИ биноси, 607-хона. Банкротлик иши 2010 йил 25 январь соат 16.00 да Тошкент ш., Чўпон ота кўчаси, 6-үй, Тошкент шаҳар хўжалик суди биноси, 4-сонли суд зилида (судья Г.М.Таирова томонидан) кўрилади.

**Иктилофий-хўжийи газета
НОРМА МАСЛАХАТЧИ**
**СОЛИКЛАР
БҮГЛТЕРИЯ
ХУКУК**
ТАЪСИСЧИ "Norma Namkor" МЧЖ

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига рўйхатта олинди.
Рўйхат рақами 0074.

**БОШ МУҲАРРИР
ФАРХОД КУРБОНБОЕВ**
ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
Тошкент ш., Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1
E-mail: sbxaxbor@mail.ru

Нашр учун масъулъ:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам таҳририят нуқтаи-назарига мос келавермайди. Чоп этилган тавсиялар, тушунтиришлар, жумлалар, факталар, статистик маъдумотлар, реклама эълонлариниши аниқлигига жавобзарлик материал муаллифи зинмасига юқланади.

Таҳририят огоҳлантирадиқи, газетамизда мавжуд ахборотдан фойдаланганлик, фойдаланмаганик ёки мувафиқ равишда фойдаланмаганини билан боғлиқ ҳар қандай ҳарқатлар ва/ёки оқибатлар учун таҳририят жавобзар эмас. Таҳририят муштариликлар билан ёзишиб турни имкониятига эга эмас.

"Норма маслаҳатчи" да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиши, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириши, марқатишга фақат "Norma" МЧЖ билан тушилган шартнома асосида ўйл кўйилади.

Газета таҳририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида "TOPPRINT" МЧЖ босмахонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).
Буюргма 426 Адади 5290. Баҳоси келинингланган нарха
Газета 2010 йил 22 январь соат 22.00 да топшарилди.
ISSN 2010-5223

ЭЪЛОНЛАР
ИШЛАР

Баҳоловчилар керак.
Тел.: (+99890) 353-04-64,
157-45-40.

СОТИЛАДИ

"Роҳат" кўли ёнидаги дала ҳовли сотилади, 12 сотих.
Тел. 387-45-89.

ДАСТУРИЙ ТАЪМИНОТ

"1С: Бухгалтерия". "1С: Савдо-ни бошқариш".
Тел.: 150-41-47, 337-44-50.
www.kolizey.uz.

Фирма "1С: Бухгалтерия 7.7" бўйича хизматлар кўрсатади: науманвий ва науманасиз конфигурацияларни созлаш, дастурлаш, кузатув, ўқитиш.
Тел. 765-01-20.

БУХГАЛТЕРИЯ ХИЗМАТЛАРИ

Баланслар. Маслаҳатлар бериш.
Тел. 100-65-80.

БАХОЛАШ ХИЗМАТЛАРИ

Асосий фондлар, кўчмас мулк, автотранспорт, ускуналарни қайта баҳолаш.*
Тел.: (+99898) 302-68-60,
245-75-47.

ЭЪЛОНЛАР

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР
Юридик хизматларнинг барча турлари. Юридик хизмат кўрсатиши. Дебиторлик қарзини ундириш. Хўжалик, жиноят ишлари (натижаларга кўра ҳақ тўланади).
Тел.: (+99897) 100-47-33, (+99897) 330-45-71.

Кўчмас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр. * Тел. 448-74-69.

ADVOKAT ELITE. Судларда вакиллик қилиш. Корхоналар, ваколатхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта ташкил этиш, тугатиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиши.
Тел.: 343-41-56, 448-74-69.

ХАБАР

Ҳамза тумани тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекцияси томонидан 01.12.2006 йилда 001241-07-сонли реестр рақами билан рўйхатга олинган "INTERBRAND MEDIA" МЧЖ таъсисчисининг 6-сонли қарорига асосан тугатилади. Эътиrozлар 2 ой муддат ичидаги 1896994 телефони орқали қабул қилинади.

*Хизматлар лицензияланган.

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2009 йил 17 декабрдаги ажримлариға асосан Бўка туманидаги банкрот деб эътироф этилиб, кузатув жараёни бошланган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи СТИР Ажрим рақами Мувакқат бошқарувчи

Корхона номи	СТИР	Ажрим рақами	Мувакқат бошқарувчи
"Худойберди Барака" ФХ	206697603	11-0906/19735(19)	Т.Пўлатов
"Турдидой Майрам" ФХ	300487074	11-0906/19735(19)	А.Пўлатов
Мазкур фермер хўжаликларининг белгиланган тартибида топширилмаган думалоқ муҳрлари ва бурчак шамплари бекор қилинади. Ушбу фермер хўжаликларга алоқадор шахс ва юридик мақомга эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар 2010 йил 27 январга қадар ўз мурожаатларини кўйидаги манзил бўйича мувакқат бошқарувчига билдиришлари мумкин: Тошкент вилояти, Бўка шаҳри, Ўзбекистон кўчаси, 1-йи, Бўка туман ДСИ биноси. Тел.: 150-59-27, 150-64-67.	***		

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2010 йил 8 январдаги қарорлариға асосан Чилонзор туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Карор рақами
"SOLMON BIZNES" ХК	10-0909/19600-т
"SIPARINI" ХК	10-0909/19601-т
"SANJAR PRINT" ХК	10-0909/1